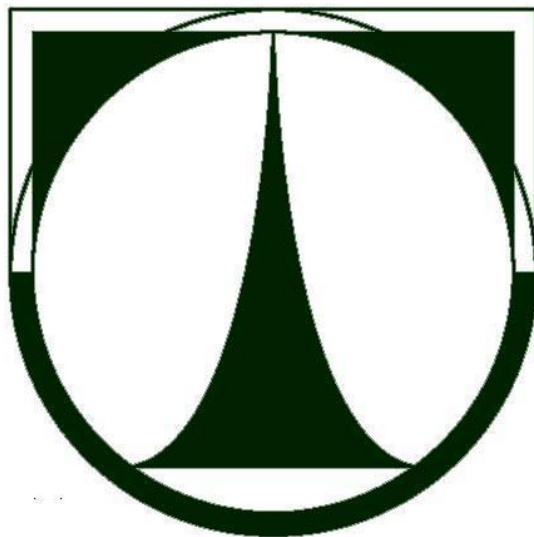

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2012

Bc. Lucie Špínková

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

Studijní program: **N 6208 – Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**

Malé a střední podnikání v ČR a vstup nové firmy na trh

**Small and medium enterprises in Czech republic and entry by new firm
into a market**

DP – PE – KEK – 2012 - 70
Bc. Lucie Špínková

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Sojková Lenka, Ph.D., katedra ekonomie
Konzultant: doc. Ing. Rydvalová Petra, Ph.D., katedra podnikové ekonomiky

Počet stran: 73

Počet příloh: 5

Datum odevzdání: 4. května 2012

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 4. května 2012

Lucie Špinková

Anotace

Předmětem diplomové práce „Malé a střední podnikání v ČR a vstup nové firmy na trh“ je analýza současného podnikatelského prostředí pro podmínky malého a středního podniku v České republice. Problematika je ukázána na příkladu nově zakládané fiktivní firmy, zabývající se hostinskou činností, která se snaží vstoupit na trh. V první části je rozebrán hospodářský vývoj malého a středního podnikání v souvislostech se státní politikou a její vliv na malé a střední podniky. Další části představují podnikatelské prostředí, ukázkou možnosti využití finanční nebo nefinanční podpory podnikání a legislativními možnostmi pro založení podnikání. Překážky ve vstupu do podnikání se projevují v legislativních průtazích nebo nedostupnosti finančních prostředků pro začátek podnikání. Tyto bariéry vstupu způsobují znekvaitňování podnikatelského prostředí a snižování počtu nových podnikatelů vstupujících na trh.

Klíčová slova

Malé a střední podnikání, náklady, podnikatel, podnikatelské prostředí, podpora podnikání, trh, zakladatelský rozpočet.

Annotation

The subject of the thesis “Small and Medium Enterprises in the Czech Republic and Entry the New Firm into a Market” is analysis of the current business environment conditions for small and medium firms in the Czech Republic. The issue is illustrated by the example of newly created fictive firm dealing with hospitality activity trying to enter the market. The economical development of the small and medium firms in relationship with state policy and its influence on small and medium firms is analyzed in the first part of my thesis. The next part presents business environment, shows the possibility of using financial or nonfinancial business support and legislative options for a firm establishing. The obstacles of entry into business are reflected in legislative delays or unavailability of funds for starting the business. These entering obstacles cause declination of business environment and reducing the number of new entrepreneurs entering the market.

Key Words

Small and medium enterprises, costs, businessman, business environment, business support, market, founding budget.

Obsah

Seznam zkratk	9
Seznam tabulek.....	11
Seznam obrázků	12
Úvod.....	13
1. Charakteristika MSP a jeho vývoj	15
1.1 Historie malých a středních podniků	17
2. Podnikatelské prostředí	28
2.1 Podpora MSP.....	28
2.2 Finanční programy podpory podnikání	31
3. Vstup do podnikání.....	36
3.1 Proč začít podnikat	36
3.2 Právní formy podnikání	37
3.3 Umístění podnikání.....	44
4. Vznik společnosti.....	53
4.1 Zakladatelský rozpočet	60
4.2 Možnosti financování podnikatelské činnosti	61
4.3 Možnosti podpory.....	65
5. Závěr.....	67
Seznam použité literatury.....	70
Seznam příloh	72

Seznam zkratek

AS	Akciová společnost
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČSFR	Československá federativní republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
EK	Evropská komise
FMZO	Federální ministerstvo zahraničního obchodu
FO	Fyzická osoba
KS	Komanditní společnost
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podnikání
MU	Městský úřad
MZ	Ministerstvo zemědělství
NP	Nadzemní podlaží
NPPP	Národní program podpory podnikání
OP	Operační program
OR	Obchodní rejstřík
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OZ	Obchodní zákoník
PO	Právnícká osoba
ROP	Regionální operační programy

SRO	Společnost s ručením omezeným
TUL	Technická univerzita v Liberci
VHS	Vodohospodářské sdružení
VOS	Veřejná obchodní společnost

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1 – Velikostní skupiny živnostenských závodů v roce 1902</i>	18
<i>Tabulka 2 – Velikostní skupiny vybraných živností v roce 1930 v Československu</i>	21
<i>Tabulka 3 – Porovnání výhod a nevýhod v podnikání osob zapsaných a nezapsaných do podnikového rejstříku podle zákona č. 105/1990 Sb.</i>	24
<i>Tabulka 4 - Počet podnikatelů v ČR od roku 1992 do roku 1998</i>	25
<i>Tabulka 5 - Vývoj v počtu MSP v letech 2006 – 2009</i>	26
<i>Tabulka 6 - SWOT analýzy MSP</i>	27
<i>Tabulka 7 - Souhrnná tabulka založení společnosti</i>	43
<i>Tabulka 8 - Počet návštěvníků ČESKÉHO RÁJE v letech 2008 - 2010</i>	48
<i>Tabulka 9 - Ceník elektřiny skupin y ČEZ</i>	57
<i>Tabulka 10 - Cena vodného a stočného pro rok 2013</i>	57
<i>Tabulka 11 - Zakladatelský rozpočet</i>	60

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Zařazení regionů NUTS II do Cílů politiky soudržnosti 2007–2013	35
Obrázek 2 - Oválný sál.....	46
Obrázek 3 - Průměrná útrata na člověka za den.....	50
Obrázek 4 - Turistická návštěvnost Turnova	51
Obrázek D5 – Schodiště v předsálí	V
Obrázek D6 – Oválný sál – červená variace	V
Obrázek D7 – Jednotlivá kóje	VI
Obrázek D8 – Anděl - detail	VI

Úvod

Drobní, malí a střední podnikatelé jsou základním prvkem ekonomiky státu. Ve vyspělých společnostech jsou určitým stabilním a stabilizačním prvkem ekonomiky, protože dokáží pružně pokrývat potřeby trhu a jsou inovátory. Firmy spadající do oblasti malého a středního podnikání vyplňují okrajové oblasti trhu, využívají znalost lokálních trhů a napomáhají k rozvoji regionů, měst a obcí. Díky své velikosti jsou malé a střední podniky tržně dynamické, ale stejně tak i citlivé na kvalitu podnikatelského prostředí a jednotlivé zásahy.

V historii měli malé podniky a drobní podnikatelé nezastupitelnou roli, a i když bylo období (po 2. světové válce), kdy podnikání směřovalo spíše k velkým podnikům, v 90. letech se společenská a podnikatelská situace diametrálně změnila. Nástup demokratických pravidel umožnil rozvoj podnikání a opět ukázal potřebu malých a středních podniků.

Tato diplomová práce je rozdělena do několika částí, první se zabývá vývojem malého a středního podnikání, jeho historií a přínosem pro různá historická období. Samotný obchod provází lidstvo od jeho samotného začátku, podnikání bylo utvářeno mnoho století, ale až v 18. století byl podnikatel jasně definován. Definice podnikání se v historii často mění a vznikají stále nové definice. Stejně jako definice se samozřejmě mění i politická a sociální situace, čímž je působeno na citlivost malého a středního podnikání. Současná společnost si uvědomuje nutnost kvalitního podnikatelského prostředí a nutnost podpory podnikání malých a středních podniků, o kterou se snaží nejen Česká republika, ale i Evropská unie.

V další části se autorka bude zabývat podnikatelským prostředím v České republice. Poukáže na možnosti využití podpory podnikání a představí instituce specializující se na podporu podnikání a na zkvalitňování podnikatelského prostředí. Autorka rozdělí finanční a nefinanční podporu podnikání. V kapitole nefinanční podpory autorka představí jednotlivé skupiny institucí poskytující tuto podporu. V kapitole finanční podpory budou představeny jednotlivé programy podpory podnikání, jako jsou např. národní nebo resortní programy a zvláště budou programy specializující se na podporu malých a středních podniků.

Hlavním cílem této diplomové práce je zhodnotit a poukázat na kvalitu podnikatelského prostředí pro malé a střední podniky. Speciálně pak stanovit problémy a složitosti při vstupu

na trh, a to jak z pohledu legislativního, tak i finančního. Pro tyto potřeby si autorka zvolila fiktivní firmu na maloměstě, která se snaží vstoupit na trh. Kvůli budově, kterou vlastní rodina autorky a která je úzce spojená se začátkem minulého století, se autorka rozhodla pro dobovou restauraci. Podnik by měl odrážet dobu první republiky, a to jak prostředím, tak obsluhou.

V praktické části autorka představila, jak by měl podnikatel vypadat a co vše by měl vědět, než vstoupí na trh. Autorka srovnala jednotlivé formy podnikání, určila jejich hlavní výhody a nevýhody a vybrala dle jejího názoru nejvhodnější formu podnikání právě pro zvolenou firmu poskytující restaurační služby s přihlédnutím na požadavky podnikatele. Dále pak stanovila předpokládané náklady a předpokládané potřebné množství finančních prostředků pro začátek podnikání a představila možnosti, jak tyto finanční prostředky získat.

1. Charakteristika MSP a jeho vývoj

Malé a střední podniky (dále jen MSP) představují samostatné podnikatelské jednotky, jejichž vedení se skládá z jednoho nebo několika podnikatelů. Dále se vyznačují nízkým počtem zaměstnanců, relativně nízkým kapitálem a malým obratem.

Slovo podnikatel zavedl v roce 1725 ekonom Richard Cantillon, jež pocházel z Francie. Tento výraz francouzského původu zní v originále „entrepreneur“, což může být doslovně překládáno jako „někdo, kdo je mezi“, resp. zprostředkovatel.

Pojmy podnikatel a podnikání prochází neustálým vývojem a diferenciací. V současné době je podnikání chápáno jako: „Soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.“¹ Podnikatelem se rozumí:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.

Vymezení MSP bylo rozdílné v jednotlivých zemích, ale díky vstupu do Evropské unie se ČR zavázala nejpozději ke dni vstupu sjednotit vymezení. Právě proto byl v roce 2002 přijat zákon č. 47/2002 Sb. o podpoře malého a středního podnikání, jež ustanovuje malého a středního podnikatele a ujednocuje tento termín s normou platnou v EU.

V § 2 se zákon zmiňuje o osobě podnikatele a to tak, že: „Za malého a středního podnikatele se pro účely tohoto zákona považuje podnikatel, který splňuje kritéria stanovená přímo

¹ Obchodní zákoník - zákon č.513/1991 Sb. §2, [on line], [vid. 15. 10. 2011]. Dostupné z: <http://www.business.center.cz>

použitelným předpisem Evropského společenství (dále jen ES).“²

Přesnou definici malého a středního podnikatele upravuje Nařízení Komise ES č. 800/2008 v podmínkách České republiky, jež v příloze č. 1 říká že: „Podnikem se rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na jeho právní formu. K těmto subjektům patří zejména osoby samostatně výdělečně činné i rodinné podniky vykonávající řemeslné či jiné činnosti a obchodní společnosti nebo sdružení, která běžně vykonávají hospodářskou činnost.“³

V článku 2 je pak stanoven počet zaměstnanců a finanční prahy vymezující kategorie podniků, a to takto:

- Kategorie mikropodniků, malých a středních podniků je složena z podniků, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR, nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.
- V rámci kategorie malých a středních podniků jsou malé podniky vymezeny jako podniky, které zaměstnávají méně než 50 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR.
- V rámci kategorie malých a středních podniků jsou mikropodniky vymezeny jako podniky, které zaměstnávají méně než 10 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR.

² Obchodní zákoník - zákon č.513/1991 Sb. §2, [on line], [vid. 15. 10. 2011]. Dostupné z: <http://www.business.center.cz>

³ Nařízení Komise ES č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, článek 2, [on line], [vid. 20. 12. 2011]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz>

1.1 Historie malých a středních podniků

Obchod patří od pradávna k významným lidským činnostem, které zajišťovaly i pravěkému člověku určitou rozmanitost života. Obchod jako takový měl veliký vliv na rozvoj ekonomické a společenské struktury společnosti. První dochované zmínky o obchodě jako samostatné hospodářské činnosti jsou z doby raného středověku. V této době dochází k oddělení řemesla od zemědělství a začíná vznikat zbožová výroba. Po oddělení řemesel se začínají formovat i řemesla, která doposud neměla zastoupení, a to kupci. Tito lidé se výhradně zabývají směnou jednotlivých zboží.

Jedna z nejdůležitějších oblastí pro vývoj obchodu je Babylonská říše, jež dokázala realizovat principy obchodu a sepsat je do obchodního zákoníku. V této době byly známy i peníze, za které se považovaly kousky stříbra, které měly svou značku.

1.1.1 19. století

Významným krokem pro drobné podnikání bylo sdružování do řemeslnických cechů. Cechy spojovaly jednotlivé řemeslníky, kterým poskytovaly určité bezpečí v jejich podnikání. Na začátku 19. století dochází k útlumu řemesel. Díky rozpadu Svaté říše římské, který proběhl v roce 1806, byly omezeny cechy a jejich právní řády. Zlomový rok pro české podnikání byl rok 1781, kdy bylo v Čechách zrušené nevolnictví a místo toho bylo postupně přecházeno na poddanství. Tento krok přinesl zlepšení postavení rolníků, avšak zůstala povinnost roboty na panských pozemcích. Poddanství nahradilo poddanství za náhradu, což spočívalo v placení finanční náhrady vrchnosti. Počínající revoluce v letech 1848 - 1849, která byla potlačena, dala vzniknout obchodním a živnostenským komorám, přijetí zákona o akciových společnostech podnikání. Stejně tak i zrušení poddanství za náhradu a zánik zbytků cechů. Později se z těchto zákonů vyvinul obchodní zákoník a následně reorganizace daňového systému.⁴

⁴ LACINA, V., Hospodářství českých zemí 1880 – 1914. Str. 33

Pozitivní vliv na rozmach jednotlivých řemesel měla i výstavba železnic, na kterou byl kladen důraz v polovině 19. století. Rychle se rozvíjel textilní a potravinářský průmysl, ke kterým se na konci století připojil i hutní a strojírenský průmysl. V tomto okamžiku už ale klasické malé a střední podnikání nahrazuje nový trend v podnikání, a to velkosériová tovární výroba.

Tovární výrobu zapříčinil rychlý vývoj nových strojů, jež umožňovaly tzv. pásovou výrobu, která potlačovala klasickou řemeslnou výrobu. V reakci na velkosériovou výrobu přichází družstevní forma podnikání.

1.1.2 Průmyslová revoluce

Doba průmyslové revoluce, jež se plně rozvinula na přelomu 19. a 20. století, byla jedním z výrazných okamžiků pro MSP. Nové stroje a technologie se uplatňovaly převážně ve větších a velkých podnicích, speciálně pak v hutnictví a chemickém procesu. V období mezi lety 1880 a 1902 vzrostl počet dělníků v průměru na jeden závod 2,6 krát.

Jak vypovídá následující tabulka, vycházející ze sčítání lidu v roce 1902, počet velkých podniků se na začátku 20. století rozrostl.

Tabulka 1 – Velikostní skupiny živnostenských závodů v roce 1902

Počet zaměstnanců	Počet závodů		V nich činné osoby	
	Absolutně	v procentech	Absolutně	v procentech
1 – 20	230.605	97,13	547.916	41,9
21 – 100	5.034	2,12	219.600	16,8
101 – 300	1.242	0,52	207.397	15,8
301 – 1.000	473	0,20	238.002	18,2
1.001 – více	67	0,03	95.908	7,3
Celkem	237.421	100,00	1.308.823	100,00

Zdroj: LACINA, V., Hospodářství českých zemí 1880 – 1914, s. 35.

Z tabulky je zřejmé, že v 67 velkých podnicích pracovalo skoro 96.000 osob. Největší podíl a zásadní síla byla ovšem stále v MSP, speciálně pak v mikropodnicích. Tato situace byla odlišná od vyspělých západoevropských zemí, které se vyznačovaly již na začátku 20. století větším podílem velkých, až gigantických podniků a nižším počtem pracovníků v malých a středních podnicích nezemědělské výroby.

V českých zemích stále převládala forma živnostenské řemeslnické výroby a domácí výroby, i když se v předchozích dvaceti letech zmenšovala a byla vytlačována právě tovární velkovýrobou. Velkovýroba, jež díky strojové produkci vyráběla velké množství levnějších produktů, utlačovala, popř. i likvidovala drobné řemeslníky v daném odvětví, zároveň umožňovala vznik nových, specializovaných řemesel. Jednalo se o doplňkové služby, které pomáhaly udržovat a opravovat průmyslové výrobky. Nová řemesla se stávala nezbytným doplňkem k průmyslové výrobě.

V zemědělství pak nacházelo obživu v roce 1900 38 % obyvatelstva.

České země se dokázaly s nastupující průmyslovou revolucí vypořádat a zvláště pak v textilním, hračkářském a konfekčním průmyslu došlo ke spolupráci strojové a domácí výroby, která vydržela až do období druhé světové války.

Vzrůstající politický tlak a riziko války zapříčinily přijetí v roce 1912 tzv. VÁLEČNÝCH ZÁKONŮ, které dávaly vládě diktátorské pravomoci k mobilizaci mužů pro potřeby civilních válečných úkonů a zavedení vojenského dozoru. Díky císařskému nařízení měla vláda pravomoc bez parlamentu rozhodovat o zemědělství, obchodu, živnostech, zásobování obyvatelstva a zásazích do průmyslové výroby.⁵

Zřízením válečným průmyslovým svazům v jednotlivých odvětvích dala vláda nařizovací pravomoc. Svazy vydávaly rozhodnutí o zastavení výroby v podnicích, které shledaly nedůležité pro válku.

⁵ LACINA, V., *Formování československé ekonomiky 1918 – 1923*. Str. 51

1.1.3 Meziválečné období

Po skončení válečného konfliktu se utvořilo samostatné Československo. Ekonomika pracovala s velmi tíživou situací v oblasti zemědělství a průmyslové výroby. Zásobovací situace byla ještě rok po skončení války kritická. Množství mouky, brambor, tuků a dalších potravin bylo naprosto nedostatečné. Nedostatek potravin, ale i surovin, jako bavlna, vlna, nafta, oleje, barevné kovy, atd. ztěžoval obnovení průmyslu. Částečné zlepšení situace přinesly půjčky ze zahraničních států, nová výroba se však rozbíhala velice pomalu. Situace v průmyslové výrobě se otočila k lepšímu v roce 1920, kdy se povedla rozběhnout výroba ve většině odvětví.⁶

Poválečné období bylo charakteristické nízkou produkcí. Výroba v letech 1918 a 1919 nedosahovala ani poloviny předválečné výroby. Zemědělská výroba dosahovala asi 50 % předválečného období. Proces obnovování výrobních procesů trval až do roku 1924.

Podniky přecházely obtížně z válečné na mírovou výrobu. Spotřební průmysl, který byl kvůli válečnému stavu zastaven, se obnovil poměrně brzy díky domácím surovinám. Spotřebním průmyslem je myšlena výroba skla, porcelánu, cukru a lihu.

MSP napomáhalo poválečné obnově velkou mírou. Díky pružnosti příznačné právě pro malé a mikropodniky.

Z tabulky č. 2 je možné vidět srovnání MSP před 1. světovou válkou a po ní.

⁶ LACINA, V., *Formování československé ekonomiky 1918 – 1923*. Str. 169 - 172

Tabulka 2 – Velikostní skupiny vybraných živností v roce 1930 v Československu

Počet zaměstnanců	Počet závodů		Počet činných osob	
	Absolutně	V procentech	Absolutně	V procentech
1 – 5	337.100	89,2	600.725	26,2
6 – 20	27.951	7,4	269.279	11,7
21 – 100	10.040	2,7	430.885	18,8
101 – 500	2.475	0,6	501.078	21,9
501 -1.000	235	0,1	225.000	9,8
1.001 – více	124	0,0	268.936	11,7
Celkem	378.015	100,00	2.291.897	100,00

Zdroj: LACINA, V., Velká hospodářská krize v Československu 1929 – 1934, s. 192

1.1.4 MSP v letech 1938 - 1989

Dalším z řady zlomů pro podnikání v Československu byl podzim roku 1938, kdy v Čechách nastoupila nadvláda nacismu. Mnichovská dohoda zapříčinila ztrátu asi 30 % pohraničního území a asi třetinu obyvatel. Do vnitrozemí se v průběhu let 1938 a 1939 přestěhovalo asi 450.000 obyvatel původního pohraničí, kteří byli zbaveni svého majetku. V zabraných oblastech byly soustředěny asi dvě pětiny průmyslového majetku státu.

Zřízením Protektorátu Čechy a Morava zavedla Německá říše na českém území válečné řízené hospodářství, které spočívalo v:

- Státním řízením průmyslové výroby a oběhu zboží

- Centrální regulaci zemědělské výroby
- Kontrole zahraničního obchodu a mezistátního platebního styku
- Státním řízení mezd a cen
- Rozmísťování pracovních sil prostřednictvím úřadu práce
- Přídělovém systému v zásobování

V průběhu války začala německá říše také s programem germanizace hospodářství, který měl být zásadním krokem k poněmčení českých zemí. Germanizace se projevovala v dosazování německých funkcionářů na klíčová místa v podnicích, dále pak uzavření drobných českých živností, zabírání půdy a konfiskace majetku. Druhá světová válka způsobila Československu přímé materiální škody ve výši 4,7 miliardy USD.

Nejen v průběhu druhé světové války, ale i po ní bylo MSP postupně likvidováno, až se dostalo do úplného zániku. Z tabulky č. 2 vyplývá, že před 2. světovou válkou bylo MSP zastoupeno v 99 % všech podniků. Jiná statistika říká, v roce 1930 byl podíl OSVČ včetně zemědělství 36 % všech zaměstnaných. Po třiceti letech byl tento podíl na úrovni 4 % a v roce 1980 to bylo už pouhé 0,4 %.⁷

V roce 1945 byly postupně znárodněny velké a v roce 1948 i střední podniky (tzn. podniky nad 50 zaměstnanců). Převedení podniků do majetku státu vedlo k likvidaci malého soukromého podnikání, protože státní podniky, které byly upřednostňovány, nenechávaly žádný prostor pro hospodářskou soutěž. Koncem roku 1948 bylo ve stavebnictví, řemeslnictví a zemědělství téměř 200.000 drobných podniků s 534.000 činnými osobami. V součtu se službami lze vyčíslit 360.000 živností a 860.000 pracovníků. Na konci roku 1952 byla už tato suma pouhých 91.000 živnostníků se 109.000 pracovníky, kteří byli výlučně jen samotní majitelé, popř. s členem rodiny.⁸

⁷ LACINA, V., Velká hospodářská krize v Československu 1929 – 1934. Str. 123

⁸ SIRŮČEK, P. a kol., Hospodářské dějiny a ekonomické teorie. Str. 172

Likvidace MSP se projevovala odlišným vyměřováním daní, rozdělováním zásob surovin a materiálů, poskytováním úvěrů, ale hlavně rozmístěním pracovních sil. Na drobné podnikatele byl vyvíjen i sociální tlak, např. potíže při přijímání dětí na jimi vybrané školy, nebo znemožněním nákupu levného průmyslového zboží.

Až do roku 1989 nebylo hospodářství založeno na prioritách tržního hospodaření, ale základem bylo plánování a dodržování stanoveného plánu. Díky stanoveným podmínkám vznikla nová forma drobného podnikání, která ovšem spadala do oblasti šedé ekonomiky. Jednalo se o tzv. melouchaření.

K drobnému posunu v oblasti MSP vedlo zakládání drobných provozoven na základě povolení národních výborů, které se začaly rozvíjet v 80. letech. Provozovny se specializovaly na opravy a údržbu pro potřeby místního obyvatelstva.

Změna předpisů, jež nastala v roce 1988, vedla k nárůstu počtu občanů pracujících na základě povolení národního výboru na 86.750.

1.1.5 Období 1989 - 1993

Zásadní změny pro MSP přinesl rok 1989. Díky změně politických a společenských podmínek po „sametové“ revoluci dochází v Československu k oživení podnikání a návratu k malému a střednímu podnikání.

Dlouholetý útlum a hlad po MSP vedl k počáteční živelnosti. Během prvního roku po revoluci se téměř každý dospělý občan zajímal o možnost založení vlastní firmy. Nepřípravenost legislativy způsobovala počáteční chaos a narušovala proces vstupu do podnikání. Nejen nedostatky v legislativě, ale i ve státní správě a bankovníctví vedly k problémům nových podnikatelů. Tyto nedostatky se nová vláda snažila odstranit novelou Ústavy ČSFR, která nabyla účinnosti 18. 4. 1990 a dá se považovat za základní právní předpis. Konkrétní podmínky pro podnikání stanovil zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů. Tento předpis rozděloval podnikatele na zapsané a nezapsané do podnikového rejstříku.

Tabulka 3 – Porovnání výhod a nevýhod v podnikání osob zapsaných a nezapsaných do podnikového rejstříku podle zákona č. 105/1990 Sb.

Oblast podnikatelské činnosti	Registrovaný podnikatel	Podnikatel zapsaný do podnikového rejstříku
Nákup zboží, materiálu	Za maloobchodní ceny	Za velkoobchodní ceny
Stanovení prodejní ceny	Volná tvorba cen v rozsahu platném pro soukromé podnikatele	Omezená volná tvorba cen pro organizace
Odměňování pracovníků	Minimální mzdové tarify, bez mzdové regulace	Minimální mzdové tarify, mzdová regulace
Daně	Plátce daně z příjmu, neplatí daň z obratu	Plátce daně z obratu, plátce důchodové daně, plátce daně z příjmu
Zahraniční obchod	Nelze, jen devizové inkaso	Lze provádět přímo na základě povolení či registrace u FMZO
Účetnictví	Jednoduché	Podvojně

Zdroj: data www.mpo.cz, zpracování vlastní

V roce 1991 je zákon O soukromém podnikání občanů nahrazen zákonem č. 455/1991 Sb., *živnostenský zákon*. Nový zákon upřesnil podmínky vstupu do podnikání a provozování podnikání. Povinnost přeregistrace všech stávajících podnikání a zpřísnění podmínek podnikání, které vyplývaly z nového zákona, vedly ke snížení počtu podnikatelů.

Legislativní změny byly v tomto období poměrně časté. Do roku 1993 byl přijat ještě zákon č. 513/1991 SB., *obchodní zákoník*, novely daňových zákonů a zákony o pojistném na sociálním a zdravotním pojištění. Tyto legislativní změny vedly ke stále větším požadavkům na podnikatele, což spolu s nezkušeností podnikatelů vedlo k útlumu nastalé euforie v podnikání.

1.1.6 90. léta 20. století

Legislativa se samozřejmě vyvíjí i po roce 1993. Nejčastěji se změny týkají záměru sjednotit legislativu ČR a EU. V daňových předpisech např. dochází ke snižování sazby daně z příjmu PO, nebo zkrácení daňových odpisů investičního majetku. Další nové předpisy se týkaly oblasti ochrany spotřebitele a zajištění kvality produktu. Výrazné změny také postihly Obchodní a živnostenský zákoník.

V 90. letech se však podnikatelé nejčastěji střetávají s problémem omezeného přístupu k bankovním úvěrům a špatné vymahatelnosti pohledávek. Vývoj počtu podnikatelů, který ukazuje následující tabulka, je odrazem legislativní a hospodářské situace v ČR.

Tabulka 4 - Počet podnikatelů v ČR od roku 1992 do roku 1998

Rok	12/1992	12/1993	12/1994	12/1995	12/1996	12/1997	12/1998
Počet podnikatelů v tis.	656	889	1.114	1.243	1.471	1.649	1.591
Změna oproti předcházejícímu roku	-	+ 35 %	+ 25 %	+ 15 %	+ 18 %	+ 12 %	- 4 %

Zdroj: www.mpo.cz

MSP má nezastupitelnou roli ve všech vyspělých ekonomikách. Podnikatelé jsou klíčoví v utváření hospodářského růstu i ve snižování nezaměstnanosti. Statistiky říkají, že v letech 1994 – 1997 se zvýšil počet zaměstnanců v drobných a malých podnicích o více než 30 %.

Od konce 90. let až po současnost je podíl MSP v stabilní, v celkovém počtu podniků se jedná o cca 99 %. Z tohoto ukazatele lze usuzovat, že podnikatelské podmínky jsou také stabilní.

V tříletém období (roky 1998 -2000) vstupuje do ČR nový způsob podnikání, a to pomocí celosvětového fenoménu – Internetu. Internet přinesl zcela nový a jedinečný způsob komunikace a zbortil jedinečnost klasických kamenných obchodů. Na trh vstoupil tzv. elektronický obchod.

1.1.7 21. století

V roce 2002 byl počet ekonomicky aktivních malých a středních podniků 813.805, což bylo 99,79 % ze všech podniků v ČR. V roce 2008 bylo v ČR kolem 2,4 milionů firem, živnostníků a družstev. Toto číslo řadilo Českou republiku na první místo v Evropské unii v podílu na počet obyvatel. MSP tvoří v ČR stále zásadní roli v hospodářství. Podle informací vyplývajících z evidence ČSSZ je 99,8 % podniků je zařazeno jako malé a střední. Stejně tak i zde lze zjistit, že v těchto podnicích je zaměstnáno 60 % všech zaměstnanců v ČR.

Tabulka 5 - Vývoj v počtu MSP v letech 2006 – 2009

Počet zaměstnanců	2006	2007	2008	2009
0, vč. bez udání počtu	2.148.666	2.196.425	2.264.051	2.288.148
1 – 5	189.436	191.124	192.939	189.588
6 – 19	58.248	59.490	60.059	59.378
20 – 249	32.022	32.642	32.890	31.434
250+	2.109	2.182	2.210	2.063

Zdroj: www.mpo.cz

Při práci s touto tabulkou je nutné vycházet z faktu, že všechny registrované subjekty nejsou aktivní. Dle údajů z různých statistických analýz a daňových přiznání se množství aktivních subjektů pohybuje kolem 50 %. ČSÚ za aktivní jednotku považuje subjekt, který předložil nenulové daňové přiznání.

ČSÚ společně s MPO každoročně zveřejňuje statistické informace ve Zprávě o MSP. Tato zpráva jasně stanovuje vývoj a podmínky k podnikání pro malé a střední podnikatele. Je možné zde nalézt informace o hlavních přednostech, ale i nevýhodách MSP v ČR, dále pak statistický vývoj zaměstnanosti a objemy produkce dle jednotlivých odvětví. Následující tabulka se SWOT analýzou představuje silné a slabé stránky, hrozby a příležitosti MSP.

Tabulka 6 - SWOT analýzy MSP

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Pružnost reakce na vývoj na trhu, znalost lokálních trhů či potřeby zákazníků; - přizpůsobivost pracovní síly; - vysoká motivace k výkonu u vlastníků firem; - kvalitní produkty; - inovační potenciál; - vytváření pracovních míst. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečná kapitálová vybavenost, zejména malých a drobných podnikatelů a samostatně podnikajících fyzických osob; - slabý důraz na marketing z důvodů omezených financí; - omezené finanční prostředky na technické vybavení podniků; - ochrana práv duševního vlastnictví; - převaha výroby s malou přidanou hodnotou; - nedostatečný důraz na rozvoj lidských zdrojů (další profesní vzdělávání); - nedostatečná spolupráce mezi MSP.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj obchodu - expanze na zahraniční trhy; - benefity vyplývající ze síťování podniků (klastry); - široká nabídka dotačních programů pro MSP; - rozvoj výzkumu a vývoje ve prospěch MSP; - spolupráce MSP a výzkumných institucí; - zvýšení podílu MSP na veřejných zakázkách. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil v technických oborech; - vysoká konkurence; - administrativní zátěž podnikání; - legislativní omezení; - technické a technologické zaostávání podniků.

Zdroj: www.mpo.cz

2. Podnikatelské prostředí

Podnikatelské prostředí obsahuje faktory ovlivňující podnikatele na území České republiky. Zvláště citliví na změny a kvalitu podnikatelského prostředí jsou právě malí a střední podnikatelé. Nejen že podnikatelské prostředí všudypřítomně obklopuje podnikatele, ale může je i omezovat, a to z důvodů ekonomických, legislativních, ale i společenských.

2.1 Podpora MSP

Důležitost MSP pro ekonomiku je nepopíratelná, proto se nejen stát, ale i kraje a EU snaží o jeho podporu. Nemusí se vždy jednat jen o finanční podobu, tedy dotace, ale i zvýhodněné úvěry nebo cenové zvýhodnění záruky bankovních úvěrů. Cíle podpory mohou být:

- zvýšení informovanosti,
- zvyšování kvalifikace podnikatelů (tzv. materiální podpora),
- zvýhodňování přístupu ke kapitálu.

Podpora se zaměřuje na jedny z nejrizikovějších oblastí MSP – začínající podnikatele, inovativní firmy a podnikatele ve specifických podmínkách (strukturálně postižené a slabé regiony, zaměstnání handicapovaných osob).⁹

Z pohledu, kdo tuto podporu poskytuje, je možné skupiny rozdělit takto:

- Vládní organizace
- Nevládní organizace, především pak neziskové organizace
- Podnikatelské inkubátory a vědecko-technické parky
- Komerční organizace

⁹ VEBER, J., SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. Str 24

2.1.1 Vládní organizace

Mezi vládní organizace je možné namátkou vybrat CzechInvest, což je organizace, kterou zřizuje MPO. CzechInvest podporuje restrukturalizaci českého průmyslu. Dále se v rámci podpory malého a středního podnikání snaží o zjednodušení podnikatelského prostředí, a to např. pomocí navrhování legislativních změn. Dále se také CzechInvest snaží podporovat české subdodavatele. Poskytuje poradenství a zvyšuje informovanost, která může dopomoci ke zvýšení úrovně malých českých dodavatelů národním a nadnárodním společností.

Regionální poradenská informační centra, která byla zřízena po vzoru zemí EU, pomáhají malým a středním podnikům např. se sestavením podnikatelského plánu, získáním bankovního úvěru či vzděláváním. Jak už název organizace napovídá, jedná se o organizace zaměřenou na jednotlivé regiony, což je její velikou výhodou. Díky znalosti regionálních poměrů může úvodní konzultace začínajícím podnikatelům výrazněji pomoci. Všechny tyto pomoci jsou cenově zvýhodněné oproti firmám poskytujícím pomoci v soukromém sektoru.

Poslední zmiňovanou organizací jsou informační portály. Největší význam pro malé a střední podnikatele má dle názoru autorky webový portál businessinfo.cz, který umožňuje získat ucelené informace o státní podpoře podnikání, ale i o běžných situacích, které je možné v podnikání zažít.¹⁰

2.1.2 Nevládní organizace

Nevládní organizace mohou být organizace, které nezřizují ministerstva, přesto jsou ale zřizovány na základě zákona. Zdárným příkladem takové organizace je Hospodářská a agrární komora, které jsou zřízené zákonem č. 301/1992 sb., o Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Obě tyto komory jsou založené Rozhodčím soudem.

Dalším důležitým sdružením je Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR, kteří se neustále snaží podporovat rozvoj MSP. Jedná se o dobrovolné sdružení PO. Snaží se o zlepšování podnikatelského prostředí, zlepšení dostupnosti finančních prostředků a zvyšování kvality informovanosti. Své záměry předkládají vládním institucím v ČR i v zahraničí.

¹⁰ PETŘÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice. Str. 86- 92*

Podobným sdružením je i Unie malých a středních podniků ČR. Unie oficiálně zastupuje malé a střední podnikatele z Čech, a to na evropské úrovni, zprostředkovává komunikaci s evropskými orgány a prosazuje svobodné podnikání. Zasazuje se o odstranění legislativních překážek pro vstup do podnikání a o ochranu hospodářské soutěže.

Některé další vládní a nevládní organizace lze nalézt v příloze A.

2.1.3 Podnikatelské inkubátory a vědecko-technické parky

Podnikatelské inkubátory a vědecko-technické parky zpravidla znamenají potenciální rozvoj regionu, ve kterém vznikají. Z toho důvodu bývají zřizovány více organizacemi. Zakládající organizace mohou být ze státního sektoru, ale i komerčního sektoru. Na zřízení inkubátoru má především zájem kraj a město, ve kterém by měl inkubátor vzniknout. Financování podnikatelských inkubátorů a vědecko-technických parků je zpravidla z fondů Evropské unie. V některých případech se jedná až o financování do výše 70 %.

Výstavba podnikatelských inkubátorů se často spojuje se vznikem průmyslových zón. Zaměřují se na vědecko-technologický rozvoj, který následně pomáhá urychlení vstupu do podnikání pro začínající podnikatele. Poskytují výhodnější, či bezplatné poradenství a služby pro začínající podnikatele. Mezi poskytované služby jsou řazeny např.:

- výhodný nájem v prostorách podnikatelského inkubátoru,
- možnost využití laboratoří,
- pomoc při hledání a získávání investorů a kapitálu,
- vzdělávání zaměstnanců,
- přístup k informačním zdrojům.

Vědecko-technické parky jsou vystavěny podobným způsobem jako podnikatelské inkubátory. Rozdíl v jejich fungování je v cílové skupině podnikatelů. Vědecko-technické parky se zaměřují na zaběhlé firmy a podnikatele. Rozdílnost v provozování parků je v poskytování vzdělávání a vědeckého zázemí, ale už ne zvýhodňování nájmu.

2.1.4 Komerční organizace

Na trhu existuje veliké množství komerčních organizací, které se zaměřují na podporu podnikání. Může se jednat o subjekty poskytující finanční poradenství, právní poradenství, daňové poradenství, účetní poradenství, nebo vedení účetnictví, zajištění školení bezpečnosti práce a ochrany majetku a mnoho dalších. Tyto subjekty už zpravidla nerozdělují začínající a zaběhnuté firmy nebo podnikatele.¹¹

2.2 Finanční programy podpory podnikání

Existuje několik druhů finanční podpory podnikání. Tyto programy jsou rozděleny podle subjektu, který program provozuje. Programy jsou rozděleny na:

- Národní programy podpory podnikání,
- Resortní programy podpory podnikání,
- Finanční instituce pro podporu podnikání,
- Privátní služby.

2.2.1 Národní programy podpory podnikání (NPPP)

NPPP jsou vyhlášeny Ministerstvem průmyslu a obchodu a schvaluje je vláda České republiky. Programy se zaměřují na příspěvky a dotace pro podnikatele na území České republiky. Mezi NPPP můžeme např. zařadit Národní program podpory cestovního ruchu platící pro roky 2010 – 2013, který vyhlásilo Ministerstvo pro místní rozvoj.

¹¹ VEBER, J., SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*, 2. aktualizované a rozšířené vydání. Str. 24 - 31

Další programy podpory jsou poskytovány ze státního rozpočtu. Tyto národní programy se zaměřují např. na řešení neočekávaných situací. Osobám postiženým povodní či poklesem hospodářského růstu v souvislosti s hospodářskou krizí, pomohl národní program Záruka. Program pomohl 1.435 podnikům z oblasti MSP.

2.2.2 Resortní programy podpory podnikání

Mezi resortní programy podpory podnikání jsou zařazeny podpory poskytované vybranými ministerstvy. Různé formy podpory poskytují např. MPSV, MMR nebo MZ. Nejvýznamnějším resortním programem je ale v současné době podpora, kterou poskytuje Ministerstvo průmyslu a obchodu, a to Resortní program výzkumu a vývoje, který je plánován pro roky 2009 – 2017. Tento program využívá finance ze státního rozpočtu, které jsou určené na podporu výzkumu a experimentálního vývoje.¹²

Způsob podpory MSP je plánován v období několika let. V současné době platí Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007 – 2013. V rámci koncepce předešlé, tedy pro roky 2005 – 2006 došlo k mnoha změnám, na které aktuální koncepce navázala.

Dle Zprávy o MSP 2010 vyplatilo v roce 2009 Ministerstvo průmyslu a obchodu desítky miliard korun prostřednictvím Operačních programů, nejvíce pak z programu Podnikání a inovace, z kterého bylo vyplaceno přes 13,5 mld. Kč.¹³

V budoucnu plánuje MPO zařadit ještě programy na podporu inovací, spolupráci podnikatelů s výzkumnou sférou, snižování energetické náročnosti a podporu obnovitelných zdrojů energie.

¹² Podpora, dotace – Resortní program výzkumu a vývoje, [on line], [vid. 21. 11. 2011] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/podpory-a-dotace/resortni-program-vyzkumu-a-vyvoje-tip-2011/818/>

¹³ Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2010, [on line], [vid. 5. 12. 2012]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html>

2.2.3 Finanční instituce pro podporu podnikání

Hlavní finanční instituce, která plní úlohu v podpoře malého a středního podnikání, je Českomoravská záruční a rozvojová banka. Existují samozřejmě i další instituce, ty ovšem nemají, dle názoru autorky, tak širokou možnost využití jako právě tato instituce. Banka primárně poskytuje záruky a zvýhodněné úvěry, které využívají prostředků z veřejných financí, jako jsou státní nebo krajské rozpočty a strukturální fondy.

2.2.4 Privátní služby

Jak už název napovídá, jedná se o služby poskytované na komerční bázi. Nejčastěji jsou s touto oblastí spojovány banky, které se zaměřují na zvýhodněné účty pro podnikatele, na kontokorentní a podnikatelské úvěry.

K bankám se v této části řadí ještě poradenská společnost Czech Venture Partners s. r. o., organizace Business Angels Czech a leasingové společnosti.

MSP a vstup do EU

Po vstupu ČR do EU se pro malé a střední podniky změnilы podmínky podnikání, a to nejen v množství konkurence, kterou přinesl volný obchod, ale i legislativní a administrativní změny, které se vztahovaly přímo k malému a střednímu podnikání. Státní zásahy v oblasti legislativy, ekonomiky i sociálního prostředí se postupně přibližovaly evropskému integrovanému hospodářskému prostoru. Tuto nevýhodu se Evropská unie snaží kompenzovat podporou malého a středního podnikání z úrovně EU. Podpory poskytované EU lze rozdělit na tři druhy. Jedná se o tyto podpory:

- Politika hospodářské a sociální soudržnosti
- Další finanční nástroje EU

- Operační programy v České republice.¹⁴

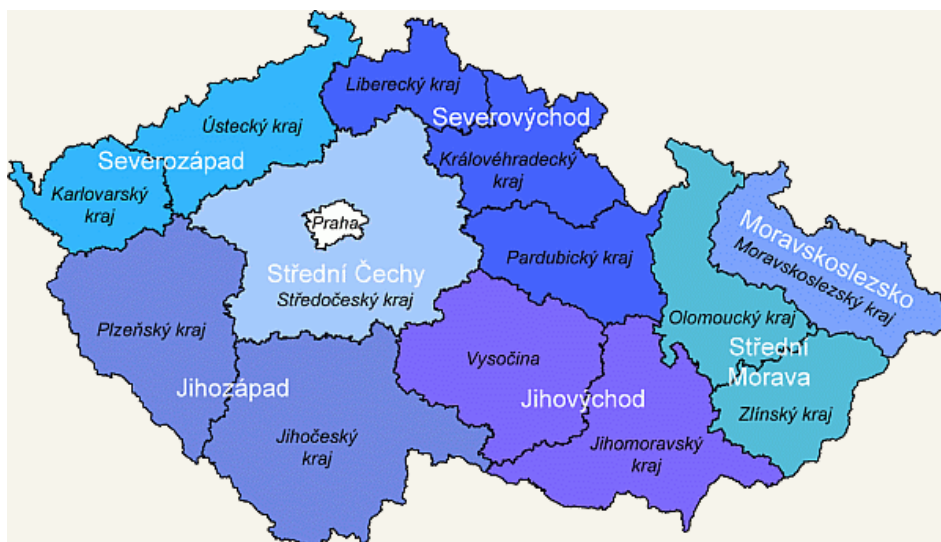
EK uznala potřebu podpory MSP po celé Evropě. EK tedy stanovila v Národním strategickém referenčním rámci pro ČR v letech 2007 – 2013 jako 1. strategický cíl vytvořit konkurenceschopnou českou ekonomiku. Tento strategický cíl se dále větví na několik priorit, které mají vlastní cíle. Mezi tyto cíle pak patří např.:

- konkurenceschopný podnikatelský sektor,
- podpora kapacit vědy a výzkumu pro inovace,
- rozvoj udržitelného cestovního ruchu.

Mezi další významné cíle evropské politiky je možné zařadit Cíl „Konvergence“, který byl zakomponován už v dřívějším programovacím období – tedy Programovací období 2004 – 2006. Cíl „Konvergence“ však nadále pokračuje a v období let 2007 – 2013 bude poskytovat operační programy, které jsou vyjmenovány v Příloze B.

Regionální operační programy (ROP), které jsou přidělovány dle rozdělení republiky na územní celky NUTS II, je také možné najít v příloze C. Podnik, který bude zakládán pro potřeby této práce, se místně vztahuje do ROP NUTS II Severovýchod. Pro tento region vyčlenila EU 656,46 milionů eur, které by měly být využity na zlepšení dopravní infrastruktury, podporu cestovního ruchu v regionu, zkvalitňování vzdělávání a přípravu podnikatelských objektů. Jednotlivé územní celky NUTS II zobrazuje následující obrázek.

¹⁴ PETŘÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice*. Str. 73

Obrázek 1 - Zařazení regionů NUTS II do Cílů politiky soudržnosti 2007–2013

Zdroj: http://www.socr.cz/assets/aktivity/publikace/PRIRUCKA_INMP_3-07.pdf

Další možnost čerpání podpory z EU je Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“, jenž je speciálně určen pro region Praha. Díky tomuto OP může hlavní město Praha čerpat OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita.

3. Vstup do podnikání

3.1 Proč začít podnikat

Důvod, proč začít podnikat, se může lišit podle jednotlivých podnikatelů. Mezi hlavní důvody je možné zařadit podnikatele, kteří jsou nezaměstnaní, nebo se o zaměstnání obávají. Tito potenciální podnikatelé pak vstupují do podnikání s představou poslední šance pro udržení svých příjmů. Rizikovost tohoto vstupu do podnikání je v nedostatečných vědomostech o podnikání, a ve většině případů i minimálním podnikatelským plánem. Dalším výrazným nedostatkem této skupiny bývá nedostatečný kapitál potřebný pro podnikání.

Další skupina začínajících podnikatelů se vyznačuje nereálnou až naivní představou o podnikání. Do této skupiny se většinou řadí mladí a nezkušení lidé, kteří mohou mít vědomosti, ale schází jim zkušenosti v oboru. Tato skupina už má alespoň částečný podnikatelský plán.

Mezi další začínající podnikatele se řadí tzv. souběžní podnikatelé. Jedná se o skupinu lidí, kteří podnikají souběžně s pracovním poměrem. Většinou se jedná o snahu zvýšit svůj stávající příjem, a to jak příležitostným prodejem, např. kosmetiky, nebo chovem zvířat, tak externí spoluprací s pojišťovnami. Tato skupina potenciálních podnikatelů bývá snadno ovlivnitelná módními trendy v podnikání. Podle módních vln snadno mění oblasti podnikání.

Nejúspěšnější bývá skupina podnikatelů, kteří do podnikání vstupují s jasným cílem a strategií. Mohou brát podnikání jako „seberealizaci“ nebo „životní poslání“. Než tito podnikatelé vstoupí do podnikání, předem si rozmyslí podnikatelský plán, zajistí si kapitál a analyzují podnikatelské prostředí.

Důvodů pro vstup do podnikání může být samozřejmě mnoho. V této části jsou popsány dle autorky nejpočetnější skupiny, které je možné na trhu nalézt.

Na začátku podnikání by si každý měl učinit několik rozhodnutí.

1. Jaký bude předmět podnikání.

2. Jaká bude právní forma podnikání.

3. Jaké bude umístění podnikání.

Autorka si pro tuto diplomovou práci vybrala jako předmět podnikání restaurační zařízení.

3.2 Právní formy podnikání

Každý občan má dle Listiny základních práv a svobod právo v ČR podnikat nebo provozovat hospodářskou činnost. Toto právo je dále dáno obchodním zákoníkem a živnostenským zákonem.

Obchodní zákoník je zákonný předpis, který jasně vymezuje podnikatele, obchodní vztahy a právní formy podnikání.

Živnostenský zákon je předpis jasně stanovující vztah mezi státem a podnikatelským subjektem.

Na začátku podnikání je třeba, aby si každý podnikatel rozhodl, jaká právní forma podnikání je pro jeho podnikatelský záměr nejlepší. V ČR je samozřejmě možné právní formu podnikání po čase změnit, ale pro úspěšný start je ideální volba napoprvé, protože změna s sebou přináší další náklady a možné komplikace.

Jak už bylo výše napsáno, tak právními formami podnikání se zabývá obchodní zákoník. Ten vymezuje formy podnikání jako podnikání fyzických osob (FO) a podnikání právnických osob (PO).

V podnikání FO jsou osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění, osoby zapsané v obchodním rejstříku, osoby podnikající na základě jiného oprávnění podle zvláštního předpisu a soukromě hospodařící zemědělci zapsaní v evidenci.

Do obchodního rejstříku se může FO zapsat dobrovolně na vlastní žádost, nebo povinně. Povinně se musí zapsat, pokud:

- výše jejího čistého obratu zjištěná podle zákona o účetnictví dosáhla nebo překročila v posledních dvou účetních obdobích částku, která zakládá povinnost ověření účetní závěrky auditem,
- provozuje živnost průmyslovým způsobem,
- tak stanoví zvláštní předpis.

Obchodní zákoník stanovuje, že podnikat jako PO může podnikatel založením osobní společnosti, kapitálové společnosti nebo družstva.

Osobní společnosti se vyznačují nízkým nebo žádným povinným základním kapitálem. Předpokladem je vysoká účast podnikatele na řízení společnosti. Mezi velkou nevýhodu patří ručení společníků celým osobním majetkem. Osobní společnosti se dělí na veřejnou obchodní společnost a komanditní společnost.

Kapitálové společnosti zakládají společníci, jejichž povinností je zaplacení zákonem určeného vkladu do společnosti. Společníci pak ručí do výše nesplacených vkladů. Kapitálové společnosti se dělí na společnost s ručením omezeným a akciovou společnost.

Družstva jsou v praxi méně častá. Jejich vymezení upravuje obchodní zákoník.

3.2.1 Výhody a nevýhody podnikání FO na základě živnostenského nebo jiného oprávnění

Díky relativní snadnosti je podnikání FO využíváno především začínajícími podnikateli a podnikateli provozující tvou živnost jako souběžnou činnost se zaměstnaneckým poměrem.

Výhody

Mezi výhody je možné zařadit snadnost vstupu do podnikání. Podnikání je možné začít ihned, nebo velice brzy po ohlášení živnosti. Výjimkou jsou koncesované živnosti a živnosti se zvláštním povolením. Stejně jako vstup do podnikání je i změna v podnikání nebo ukončení podnikání poměrně rychlý proces. Pro založení jsou nutné jen minimální správní náklady a

ani základní kapitál není vyžadován. FO si může zvolit daňovou evidenci, která je výrazně levnější a jednodušší, než vedení účetnictví.

Jednodušší je pro svou relativní volnost v legislativě – není tak „svázaná“ jako účetnictví. Levnější je právě z důvodu své jednoduchosti. Většinou ji zvládne vést podnikatel sám, na rozdíl od účetnictví, kde je velice často potřeba využít služeb účetní, popř. účetního softwaru. Mezi další výhody podnikání FO je možné zařadit i možnost uplatnění výdaje pro základ daně pomocí paušální částky stanovené v daňových zákonech.

Nevýhody

Podnikání FO má samozřejmě i nevýhody, mezi které bezesporu patří riziko spočívající v ručení osobním majetkem podnikatele. Dále je pak kladen vysoký požadavek na orientaci v ekonomickém prostředí. Jeho odborné znalosti by měly obsahovat nejen daňové zákony, ale i živnostenský zákon, obchodní zákoník, občanský zákoník, zákon o zdravotním a sociálním pojištění a další. Při podnikání FO zastává většinou sám podnikatel většinu rolí v podniku. Ať už se jedná o administrativu nebo samotný výkon podnikání.

Jako další formy podnikání FO je možné uvést i tiché společenství, nebo sdružení FO bez právní subjektivity, které upravuje zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Uvedené formy nebudou v této diplomové práci rozebírány.

Druhy živností

Živnosti jsou upravovány zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, který stanovuje dva druhy živností. Ohlašovací, které se dále dělí na živnosti řemeslné, živnosti vázané a živnosti volné. Druhým druhem živností jsou živnosti koncesované.

Nutné podmínky pro provozování živností jsou:

- Dosažení věku min. 18 let,
- Způsobilost k právním úkonům,
- Bezúhonnost

- Odborná způsobilost nebo praxe (je-li stanoveno v zákoně)

Pokud by živnost prováděla PO, musí tyto podmínky splňovat odpovědný zástupce.

Hostinská činnost, kterou si autorky vybrala jako vstup do podnikání, je řazena mezi živnosti řemeslné, které jsou uvedené v příloze č. 1 živnostenského zákona, část C. Řemeslné živnosti vyžadují nejen všeobecné podmínky, ale i zvláštní podmínky odborné způsobilosti.

Odbornou způsobilost stanovenou zákonem je možné doložit několika způsoby. Dokladem o řádném ukončení vzdělání v příslušném oboru, jako je např. výuční list nebo maturitní vysvědčení. Dále pak se mezi doklady řadí potvrzení o ukončení vyššího odborného vzdělání nebo vysokoškolský diplom v příslušném oboru. Vzdělání ale není v každém případě nutné. Ze zákona je také možné splnit podmínky odborné způsobilosti vydáním dokladu s uznáním odborné kvalifikace. Tento doklad vydává uznávací orgán stanoven zákonem.¹⁵

3.2.2 Výhody a nevýhody Veřejné obchodní společnosti

Veřejná obchodní společnost (dále jen“ VOS“) je upravená v obchodním zákoníku. Jedná se o společnost, kterou zakládají minimálně dva podnikatele. Dle statistických informací se jedná o formu podnikání, která je v podmínkách MSP druhou nejčastěji se vyskytující. Statutární orgán stanoví společenská smlouva. Většinou se však jedná o všechny společníky.

Hlavní výhoda této společnosti je bezesporu nulový počáteční kapitál. Ze zákona není stanoven počáteční kapitál, který by VOS měla složit při začátku podnikání. Dále je výhodou relativně snadný vstup a výstup společníka z a do podnikání. Zisk není daněn daní z příjmu PO, ale každý společník daní svůj podíl na zisku pomocí daně z příjmu FO.

Hlavní nevýhoda je podobná jako u podnikání FO, společníci VOS ručí celým svým osobním majetkem. Další nevýhodou mohou být právě min. dva zakládající společníci, kteří mohou mít rozdílné názory na způsob vedení a rozdělování zisku. Pro všechny společníky VOS platí

¹⁵ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, [on line], [vid. 3. 1. 2012]. Dostupný z:

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zivnost/cast1.aspx>

konkurenční doložka, takže po výstupu z VOS nemohou pracovat ve firmě se stejným předmětem podnikání.

3.2.3 Výhody a nevýhody Komanditní společnosti

Komanditní společnost (dále jen „KS“) je jediný druh tzv. smíšeného typu společnosti. Jedná se o kombinaci osobní a kapitálové společnosti. Část osobní společnosti zastávají tzv. komplementáři. Komplementáři jsou společníci (jeden nebo více), kteří za závazky společnosti ručí celým svým osobním majetkem. Komplementář musí být osoba, jež splňuje všeobecné podmínky k provozování živnosti.

Část kapitálové společnosti zastávají tzv. komanditisté. Komanditisté jsou společníci (jeden nebo více), kteří za závazky společnosti ručí do výše nesplaceného vkladu. Tato role se však trochu mění, obsahuje-li komanditní společnost v názvu jméno komanditisty. V ten moment komanditista ručí za závazky stejně jako komplementář. Statutárním orgánem jsou v této formě společnosti komplementáři. Rozdělení zisku je předem ustanoveno ve společenské smlouvě.

Mezi výhody lze stále ještě zařadit nízký základní kapitál. Pro potřeby KS je třeba vklad komanditisty, a to minimálně 5000 Kč. Komplementáři nemusí ze zákona vkládat žádný základní kapitál. Mezi výhody můžeme stále ještě zařadit danění zisku. Zisk komplementářů je daněn sazbou daně z příjmu FO (pokud je komplementář FO).

Mezi nevýhody je možné bezesporu opět zařadit ručení komplementářů. Stejně jako ve společnosti minulé, i v KS komplementáři ručí neomezeně – tedy celým svým osobním majetkem. Další nevýhodou je nutnost sepsání společenské smlouvy. Tento úkony zvyšuje administrativní zátěž při vzniku společnosti.

3.2.4 Výhody a nevýhody Společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným (dále jen SRO) je kapitálová společnost, která je již legislativně náročnější. Pro založení jsou třeba vyšší administrativní náklady, než ve společnosti osobní nebo kombinované.

Mezi výhody bezesporu patří ručením celým majetkem společnosti. Společník ručí pouze do výše svého nesplaceného vkladu, který je zapsán v Obchodním rejstříku. V SRO je nutný základní kapitál. Ten je zákonem stanovený na min. 100000 Kč. Ovšem další podmínkou je minimální vklad na společníka, který činí 20000 Kč. Jak je vidět v tabulce č. 7, SRO může založit jeden nebo více zakladatelů. Pokud společnost zakládá jeden zakladatel, ze zákona musí sepsat zakladatelskou listinu. Pokud by SRO zakládali dva a více společníků, sepsali by společenskou smlouvu.

3.2.5 Výhody a nevýhody akciové společnosti

Akciová společnost (dále jen „as“) může být založena jedním zakladatelem, jedná-li se o PO, nebo dvěma a více osobami. Jeden zakladatel je ze zákona povinen založit společnost zakladatelskou listinou. Dva a více osob zakládá společnost uzavřením zakladatelské smlouvy.

Základní kapitál AS je stanoven podle způsobu nabídky akcií. Pokud je AS založena bez veřejného úpisu akcií, její základní kapitál musí být minimálně 2.000.000 Kč. Jestliže je ale AS založena s veřejným úpisem akcií, musí být její základní kapitál minimálně 20.000.000 Kč.

Tabulka 7 - Souhrnná tabulka založení společnosti

Forma podnikání	Živnostník	VOS	KS	SRO	AS	Družstvo
Základní kapitál	Není stanoven	Není stanoven	Pro komanditisty 5000, pro komplementáře není stanoven	Min. 200000,- na jednoho společníka min. 20000,-	2000000,- bez úpisu akcií, 20000000 s veřejným úpisem akcií	Min. 50000,-
Min. počet potřebný k založení	1 osoba (FO nebo PO)	2 osoby (FO i PO)	2 osoby	1 FO nebo 1 PO	Min. 2 FO nebo 1 PO	5 FO nebo 2 PO

Zdroj: www.businessinfo.cz, zpracování vlastní

Společenská smlouva může určit, že společnost vydá stanovy, které upraví vnitřní organizaci společnosti a podrobněji některé záležitosti obsažené ve společenské smlouvě.¹⁶

Předpokládaná doba založení jednotlivých právních forem podnikání se výrazně liší. Můžou za to i zákonné lhůty úřadů, ve kterých jsou povinni vyřídit žádost. Např. vyřízení živností může dle zákonné lhůty trvat až 5 dnů. Zápis do obchodního rejstříku má lhůtu 5 pracovních dnů, ve kterých ovšem není započítáno doručení žádosti a nabytí právní moci usnesení. Registrace na finančním úřadě může trvat až 30 dnů. Při průměrné délce příprav a průměrné délce využívání zákonných limitů je možné např. společnost s ručením omezeným založit za cca 35 dní.¹⁷

¹⁶ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, [online], [vid. 27. 2. 2012]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/cast2h1d4.aspx>

¹⁷ Zahájení podnikatelské činnosti, [online], [vid. 1. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz>

3.3 Umístění podnikání

Umístění podnikání je jedním z nejdůležitějších faktorů pro samotné podnikání. V této diplomové práci je uvažováno o fiktivním vstupu do podnikání, místo podnikání je však reálné. Jedná se o objekt v majetku rodiny autorky.

Budova č. p. 467, v níž je předpoklad začátku podnikání, se nachází v okrajové části města Turnova, cca 2 km od centra města. Budova leží v blízkosti železniční tratě a je u hlavní komunikace spojující Turnov a Sobotku.

Historie budovy je podrobněji zpracovaná ve Státním okresním archivu Semily. Ve zkratce je však možné napsat, že budova byla postavena ve 30. letech minulého století a do provozu byla uvedena v roce 1939. Objekt sloužil jako kabaret a nevěstinec. Pro tyto účely byl vystavěn kruhový taneční sál s ozdobnými kójemí a ve vyšších patrech jednotlivé pokoje. Budova byla v provozu pouhé tři měsíce, kdy do Turnova vstoupila německá vojska a zabrala podnik.

Po skončení války a odsunu německých vojsk se budova dostala do majetku státu. V této době se budova nijak komerčně nevyužívala. V devadesátých letech byla v rámci restitucí budova vrácena potomkům původních vlastníků, kteří budovu využívali jako hypoteční zástavu a postupně ji zatížili dluhem asi 28 milionů korun. Po zabavení a zakonzervování exekutorem se budova stala předmětem aukce.

V objektu proběhlo od jeho otevření jen minimum zásahů. Interiér budovy je ve výborném stavu a proto by měl být ideálním místem pro podnikatelský záměr restauračního zařízení specializovaného právě na dobu „první republiky“.

V současné době je budova využívána z části jako skladovací prostory. Zbytek budovy je využíván pro nájemné bydlení. Je zde osm rekonstruovaných bytových jednotek, které jsou trvale obydlené.

Dle znaleckého posudku vypracovaném Ing. Milošem Machorkou v roce 2007 se v hotelové části objektu nachází 3 podlaží s částečným podsklepením.

V suterénu se nachází kotelna a sklad paliva.

V 1. nadzemním podlaží (dále jen NP) je umístěn hlavní vchod, 3 prostory lokálu, chodba, 2 další lokály, taneční parket, 7 lóží, šatna, WC dámy, pisoár pro pány.

V 2. NP je možné nalézt 4 hostinské pokoje, chodba, šatna, 10 lóží, WC dámy, WC páni a balkon.

V 3. NP se nachází 2 chodby, pokoj, předsín, toaleta a restaurační veranda.

Maximální kapacitní údaje jednotlivých podlaží a možné využití jednotlivých prostor jsou zpracovány ve studii, pocházející z roku 1994. Studii vypracovala projekční společnost P. P. P. Turnov s. r. o.

Přízemí	- restaurace	62 osob
	- salonek	10 osob
	- personál	12 – 14 osob
2. NP	- pokoje (4 x 2)	8 osob
	- restaurace (lůžka)	28 osob
	- salonek	10 osob
	- byty	8 osob
3. NP	- bar	30 osob
	- apartmá	4- 6 osob

Rozvržení jednotlivých místností je možné vidět půdorysných dispozicích nadzemních podlaží, které jsou zařazeny jako příloha č. 5.

Obrázek 2 - Oválný sál

Zdroj: Vlastní

3.3.1 SWOT analýza

V této kapitole bude zpracováno podnikatelské prostředí, ve kterém se podnik nachází. Dále pak možnosti a příležitosti podniku.

Silné stránky

Mezi silné stránky je možné zařadit jedinečnost podnikatelského záměru. Dle návštěvnický úspěšné středověké krčmy v Dětenicích lze předpokládat, že oblíbenost dobových restaurací v době hospodářské krize neklesá a restaurace prostorově a programově vložená do doby 20. – 30. let minulého století by byla ojedinělá. Další silnou stránkou je poloha budovy. Okraj města se vyznačuje dobrou dopravní dostupností a velkými parkovacími prostory na vlastním pozemku. Pozemek kolem budovy zasahuje k údolí řeky Libuňky, které poskytuje dostatek

soukromí pro venkovní slavnosti. Dle územního plánu je tato oblast smíšená zóna, „plochy smíšené obytné v centru města a venkovských sídlech ve správním obvodu města, využívané zejména pro bydlení v bytových, rodinných domech, obslužnou sféru a nerušící výrobní činnosti místního i nadmístního významu.“¹⁸

V současnosti je objekt z poloviny využíván pro nájemné bydlení. Velikost objektu je rozdělena takto:

Bytová část objektu	530 m ²
Společné prostory	50 m ²
Technická část	18 m ²
Prostor pro podnikání	570 m ²

Slabé stránky

Mezi slabé stránky je nutné zařadit potřebu rekonstrukce budovy. Díky minimálním zásahům ze strany předchozích majitelů majitelů je třeba rekonstrukce exteriéru, který je díky povětrnostním podmínkám v horším stavu. Další zásahy jsou nutné v interiéru budovy, který neodpovídá současným normám potřebným k otevření restauračního zařízení.

Příležitosti

Jedna z hlavních příležitostí projektu je plánovaná výstavba rychlostní komunikace R35, která by měla být hlavní spojnici z Liberce, přes Hradec Králové, až do Brna. Stále sice není jasné, která varianta stavby bude v Turnově realizována, ale v jednom z návrhů je zakreslen sjezd z komunikace v blízkosti budovy.

„I/35 VARIANTA I.

¹⁸ Územní plán města Turnova, [on line], [vid. 21. 2. 2012]. Dostupný z: http://data.turnov.cz/uzemni_planovani/turnov/tu_up_text.pdf

Koridor je vymezen na území Turnova od navrhované mimoúrovňové křižovatky se silnicí II/610, jižním obchvatem Nudvojovic, mostním přechodem Jizery k navrhované mimoúrovňové křižovatce s ulicí Soboteckou, přemostěním železniční trati pod stávající I/35 a tunelovým úsekem pod zastavěným územím Na Výšince k navrhované mimoúrovňové křižovatce Valdštejsko.

I/35 VARIANTA II.

Koridor je vymezen na území města od navrhované mimoúrovňové křižovatky se silnicí II/610, severovýchodním obchvatem Nudvojovic, mostním přechodem Jizery k navrhované mimoúrovňové křižovatce s ulicí Soboteckou a dále územím mezi Libuňkou a Mašovem. Libuňku i železniční trať přechází přemostěním severovýchodně od Pelešan do prostoru mimoúrovňové křižovatky Valdštejsko.¹⁹

Obě varianty výrazně zvýší dopravní dostupnost města Turnova. Zamýšlená VARIANTA II. by přivedla sjezd z rychlostní silnice R 35 k těsné blízkosti budovy.

Další příležitostí bezesporu je množství místních dodavatelů, které by bylo možné v rámci restaurace využívat. V neposlední řadě je nutné mezi příležitostmi zařadit jedinečnost poskytovaných služeb v širokém okolí. Díky jednotvárnosti poskytovaných služeb okolními restauracemi by mohl tento projekt vyniknout. Jako příležitost je však ještě možné chápat i sousedící dvůr služeb, jež by v případě úspěšnosti mohl poskytnout další prostory pro podnikání, nebo blízkost Českého Ráje, který každoročně láká velké množství turistů.

Tabulka 8 - Počet návštěvníků ČESKÉHO RÁJE v letech 2008 - 2010

2008		2009		2010	
ČR	26644	ČR	25826	ČR	29576
Brazílie	4	Brazílie	1	Bělorusko	2
Austrálie	7	Austrálie	1	Belgie	29
Bulharsko	2	Německo	1141	Norsko	4
Německo	1335	Polsko	340	Německo	582
Polsko	407	Slovensko	104	Polsko	284
Slovensko	178	Maďarsko	23	Slovensko	83

¹⁹ Územní plán města Turnova, [on line], [vid. 25. 2. 2012]. Dostupný z: http://data.turnov.cz/uzemni_planovani/turnov/tu_up_2011_VV.pdf

Maďarsko	23	Nizozemí	776	Nizozemí	783
Nizozemí	1284	Nový	3	Rusko	164
Nový	3	Rakousko	22	Francie	137
Rakousko	23	Rusko	97	Dánsko	77
Rusko	175	Španělsko	50	Korea	4
Španělsko	54	Finsko	25	Itálie	8
Finsko	56	Francie	305	Izrael	50
Francie	227	Dánsko	73	Japonsko	8
Dánsko	82	Itálie	26	Kanada	13
Velká Británie	98	Velká Británie	123	Velká Británie	176
Itálie	29	Izrael	11	Litva	11
Izrael	24	JAR	8	Španělsko	34
JAR	4	Japonsko	11	Finsko	24
Japonsko	9	Kanada	14	Portugalsko	4
Kanada	11	Korea	0	Irsko	5
Korea	9	Litva	20	Švédsko	2
Litva	8	Malajsie	0	USA	57
Malajsie	1	Norsko	2	Indie	2
Norsko	13	Irsko	7	Maďarsko	5
Irsko	21	Rumunsko	1	Thaiwan	1
Rumunsko	3	Řecko	6	Lotyšsko	11
Řecko	3	Vietnam	0	Malajsie	16
Vietnam	10	Švédsko	28	Estonsko	2
Švédsko	26	Švýcarsko	3	Rakousko	13
Švýcarsko	4	Čína	0	Chorvatsko	1
Čína	8	USA	82	X	
USA	76	Indie	2	X	
Indie	2	Thajsko	1	X	
Thajsko	2	Thaiwan	2	X	
Thaiwan	3	Skotsko	1	X	
Skotsko	13	Lotyšsko	0	X	
Lotyšsko	2	Belgie	69	X	
Belgie	69	Portugalsko	0	X	
Portugalsko	1	Estonsko	2	X	
Estonsko	4	Chile	0	X	
Chile	5	Ukrajina	4	X	
Ukrajina	1	Peru	2	X	
X		Turecko	7	X	
X		Island	1	X	
Celkem	30963	Celkem	29220	Celkem	32168

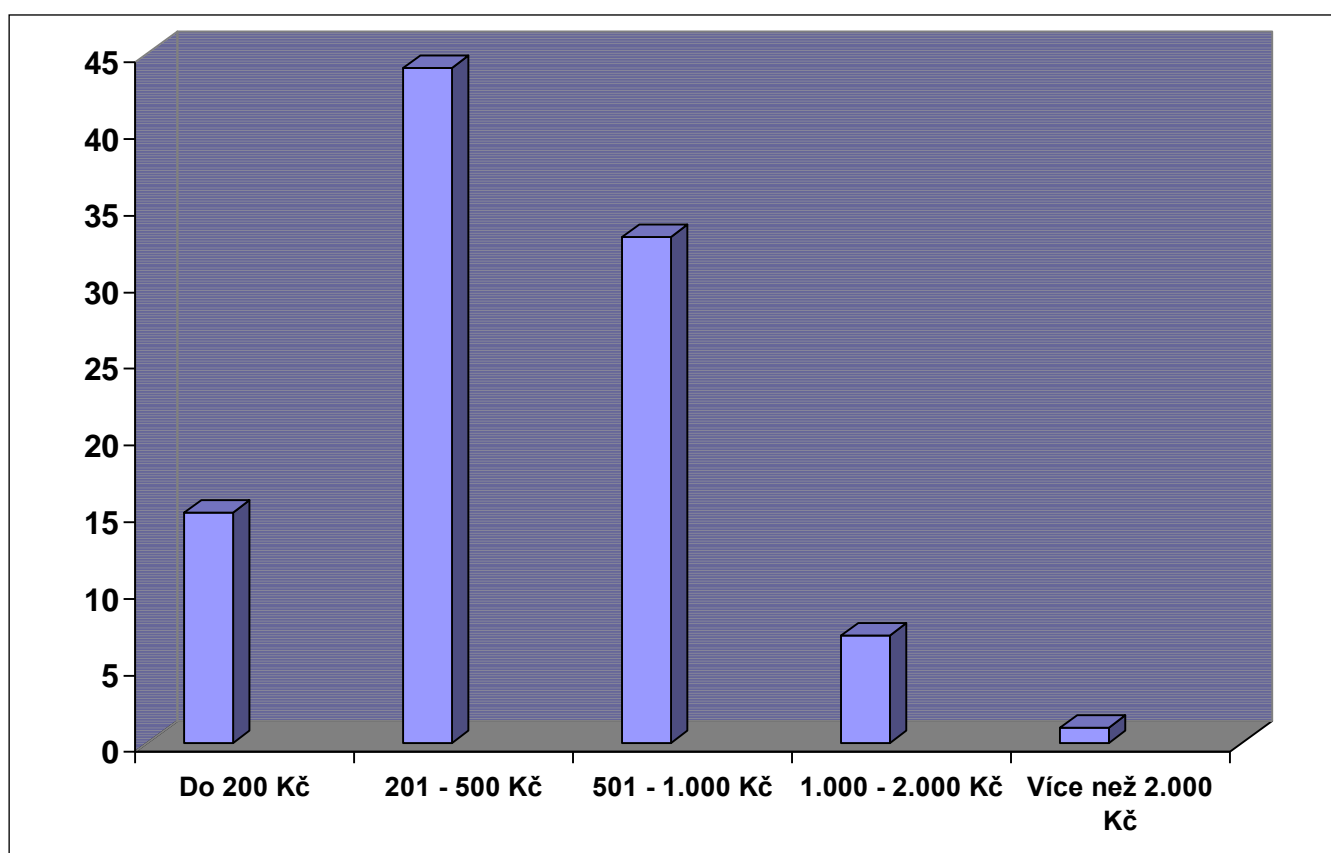
Zdroj: Městské informační centrum Turnov

Dle výzkumu, který provedla agentura CzechTurism v Českém ráji v roce 2011, je délka pobytu jednodenní, tedy bez noclehu. V úhrnu se jedná o 40 % všech návštěvníků Českého

ráje. Druhá nejčastější délka pobytu je 3 až 7 nocí. Tu v loňském roce využilo 35 % návštěvníků. 1 až 2 noci trávilo 20 % návštěvníků a zbylý počet, tedy 5 % návštěvníků strávil v Českém ráji více než 7 nocí.

Pro tuto práci je však důležitý i ukazatel stravování. Statistika říká, že se v roce 2011 plně stravovalo 33 % návštěvníků, částečně 45 % návštěvníků a bez stravy se v Českém ráji pohybovalo 21 % návštěvníků.

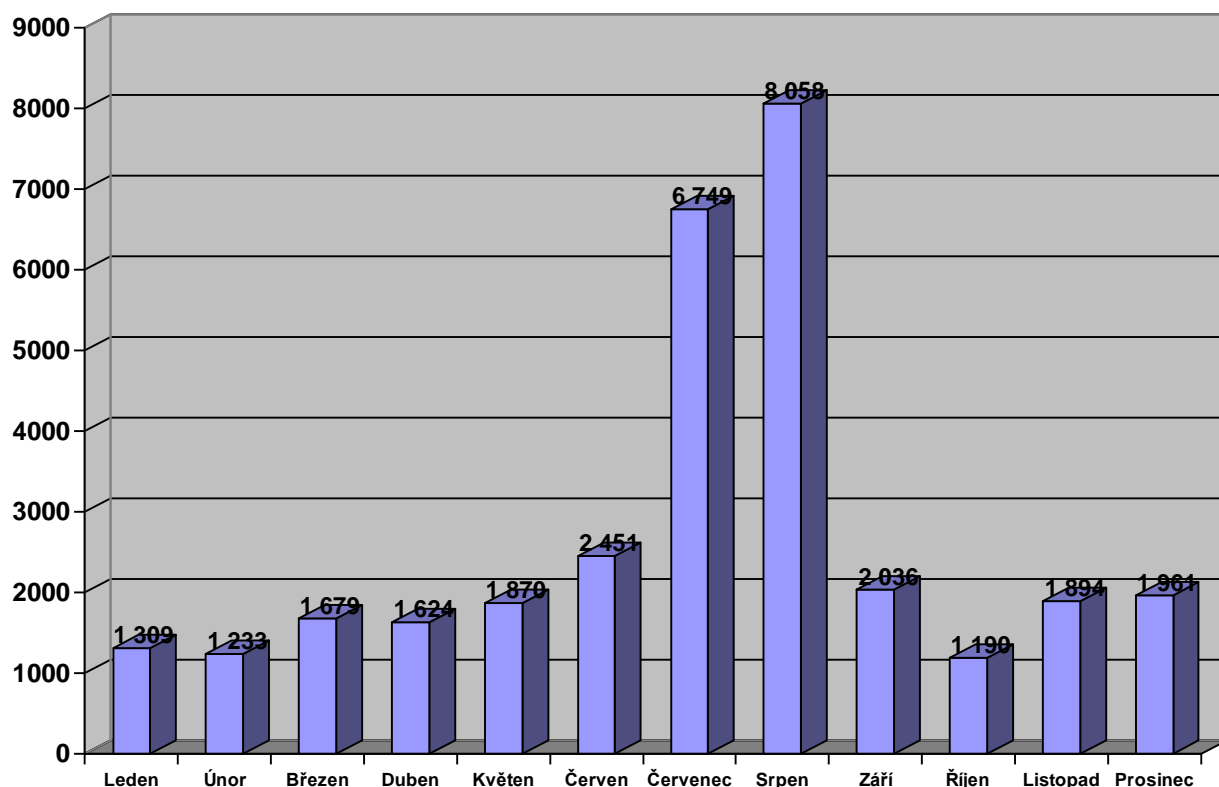
Následující graf ukazuje průměrnou částku, kterou turisté v Českém ráji utratí na osobu a na den.

Obrázek 3 - Průměrná útrata na člověka za den

Zdroj: monitoring.czechtourism.cz/CzechTourism/zpravy.html

Následující obrázek ukazuje rozvržení návštěvníků Českého Ráje v jednotlivých měsících.

Obrázek 4 - Turistická návštěvnost Turnova

Zdroj: http://monitoring.czechtourism.cz/CzechTourism/res/leto2011/Cesky_raj.pdf, dostupné 12. 3. 2012

Na portále ChzechTourism lze nalézt statistické informace, že v roce 2011 se až 60 % návštěvníků Českého Ráje stravovalo v restauračních zařízeních.

Statistiky dále ukazují spokojenost turistů se stravováním a poskytovanými službami v rámci regionu. Až 25 % návštěvníků hodnotí kulturní vyžití v regionu jako špatné nebo nedostatečné. A to až 12,5 % turistů přijíždí do regionu za kulturou a zábavou. Tyto statistiky lze zprovozněním zamýšleného podniku zlepšit.

Hrozby

Díky blízkosti Českého Ráje je na Turnovsku relativně vysoký počet restauračních zařízení klasického typu. Dle webových stránek MU Turnov z 7.3.2012 je zde evidováno asi 23 objektů. Tyto podniky si také díky vysoké konkurenci hlídají ceny na podobné úrovni, což by v případě Kabaretu nebylo možné. Hrozbou je výkyv návštěvnosti Českého Ráje pouze

v letních měsících. Jak jasně ukazují statistické tabulky, turistická návštěvnost v jiných než letních měsících je v Turnově minimální. Další hrozbou je již zmiňovaná plánovaná výstavba rychlostní komunikace R35, díky níž byla vyhlášena dočasná stavební uzávěra u všech lokalit v blízkosti plánovaných tras, což by znemožňovalo případnou novou výstavbu.²⁰

SWOT analýza ukazuje mnohé příležitosti, které by mohly být důležité pro budoucí vývoj. Vysoká turistická návštěvnost v letních měsících také poskytuje prostor pro propagaci. Hrozby naznačují nutnost odlišit se od konkurenčních firem, ať už by to bylo poskytovaným kulturním programem, nebo samotným prostředím.

²⁰ ŠPINKA, T., *Podnikatelský záměr a projekt*. Str. 31

4. Vznik společnosti

Fiktivní firmu budou zakládat dva společníci. Bude se jednat o ekonomicky vzdělaného podnikatele a druhým společníkem bude osoba odborně způsobilá pro provozování řemeslné živnosti. Bude tedy stanoven jako odpovědný zástupce splňující nejen všeobecné, ale i zvláštní podmínky provozování činnosti.

Pro založení Společnosti s ručením omezením, která byla zvolena jako nejvhodnější forma podnikání pro účel zamýšleného projektu, je dle MU Turnov třeba:

Společenská smlouva

Společenská smlouva, popř. zakladatelská listina, musí obsahovat dle zákonem daných pravidel určité informace, jako je firma a sídlo společnosti, předmět podnikání, výši základního kapitálu a výši vkladu jednotlivých společníků. Dále by ve společenské smlouvě, popř. zakladatelské listině, měli být uvedeni jednatelé společnosti a způsob, jakým jménem společnosti jednají. Pokud je zřizována dozorčí rada, tak jejich jména a bydliště. V neposlední řadě by měl být uveden správce vkladu a jiné údaje stanovené obchodním zákoníkem.²¹

Tato společenská smlouva musí mít formu notářského zápisu. Po podpisu je nutné složit na účet společnosti základní kapitál, který je u s. r. o. min. 200.000 Kč. Pro potřeby založení však stačí složit pouze 30 % vkladů jednotlivých společníků, což v součtu musí dát minimálně 100.000,- Kč.

Společnost s ručením omezením má nadále povinnost zápisu do obchodního rejstříku. O tento zápis je nutné požádat rejstříkový soud, a to do 90 dnů od získání výpisu z živnostenského rejstříku, který potvrzuje splnění podmínek. Poplatek soudu za první zápis podnikatele do OR je dle zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích stanoven na 5.000,- Kč. Jako přílohy k žádosti je nutné přiložit doklad o založení, doklad o předmětu podnikání, doklad o splacení

²¹ Začínám podnikat, [on line], [vid. 17. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zalozeni-obchodni-spolecnosti/jak-zalozit-spolecnost-s-rucenim-omezenym.html>

vkladu, doklad o sídle, doklad o jednatelech, doklad o členech dozorčí rady, doklady do sbírky listin, ostatní doklady.

Společnost vznikne teprve v den zapsání do OR. Když společnost existuje, je nutné ji ještě registrovat na příslušném finančním úřadě.

Registrační povinnost právnické osoby se pak provádí na živnostenském úřadě. Další nutnou podmínkou je zaplacení správního poplatku, a to 1.000,- Kč pro vstup do živnostenského podnikání. Orgány společnosti jsou Valná hromada, která je nejvyšším orgánem společnosti, dozorčí rada, která dohlíží na činnosti jednatelů a jednatelé.

Jak již bylo zmíněno, hlavní činností podniku bude hostinská činnost. Předmětem živnosti je: „Příprava pokrmů včetně nápojů, na niž navazuje jejich prodej, respektive podávání, a to k bezprostřední spotřebě v provozovně, v níž jsou prodávány.“²²

Mzdové náklady

V restauraci je pro začátek počítáno s 4 zaměstnanci, ostatní pozice budou obsazené rodinnými příslušníky na bázi neplacené rodinné výpomoci. Potřebné pozice pro provoz jsou:

- Provozní – Odpovědný vedoucí
- Obsluha kuchyně
- Obsluha restaurace
- Pracovník pro úklid

Vedoucí pozici zastává jeden ze zakladatelů společnosti, pracovník v kuchyni a pracovník pro obsluhu by měl být minimálně vyučen v oboru, popř. 2 roky praxe. Pracovník pro úklid může mít pouze základní vzdělání.

²² Oborová příručka pro živnost HOSTINSKÁ ČINNOST, [on line], Praha: Česká hospodářská komora ČR, [vid. 13. 12. 2011]. Dostupná z: http://www.businessinfo.cz/files/2005/060720_prirucka_hostinska.pdf

Dle rozhovoru s restaurátorem, který podniká v sousedním městě, se mzda zaměstnanců pohybuje takto:

Vedoucí 28.000,-

Obsluha kuchyně 20.000,-

Obsluha restaurace 16.000,-

Pracovník pro úklid 15.000,-

Mzda by se skládala z fixní a pohyblivé části, jež by se odvíjela od měsíčního obratu podniku. Poměr této fixní a pohyblivé části by byl 70/30.

Ze mzdy je samozřejmě nutné vypočítat ještě náklady na zdravotní a sociální pojištění, a to nejen z pohledu zaměstnance (tedy 4,5 % zdravotní a 6,5 % sociální pojištění), ale i z pohledu zaměstnavatele, který je povinen za každého zaměstnance odvést zdravotní pojištění ve výši 9 % a sociální pojištění ve výši 25 %. Celková částka, kterou musí v dnešní době zaplatit zaměstnavatel za zaměstnance, je 34 % jeho platu.

Za každého zaměstnance je nutné ještě odvádět měsíční zálohy. Daň z příjmu je pro letošní rok stanovena na 15 %.

U všech vypočtených nákladů na spotřebu se jedná o odhad. Předpoklad je, že se spotřeby budou postupně zvyšovat. Autorka zde uvádí pouze zavedení podniku, max. první rok jeho provozu.

Předpokládaná spotřeba elektrické energie je odhadnuta na 4.800 kwh měsíčně. Plyn bude využíván pro potřeby kuchyně a jeho spotřeba je odhadována na 3.000 kwh měsíčně. Spotřeba vodného a stočného je pak plánována na 45 m³.

Elektrická energie

Odhad spotřeby elektrické energie měsíčně byl 4.800 kW. Cena je stanovena podle tabulek zveřejněných na internetových stránkách www.cez.cz, kde je možné i zvolit nejvhodnější tarif

pro potřeby podniku. Pro firmy jsou zde tři produktové řady – Comfort, Měsíc a Kvartál. Comfort je základní produktová řada, která nabízí sedm produktů. Nabízené produkty jsou Standard, Akumulace 8, Akumulace 16, Přímotop, Tepelné čerpadlo, Veřejné osvětlení a Nadměrné odběry.

Produktová řada Měsíc má výhodu v tom, že se cena tarifu přizpůsobuje každý měsíc velkoobchodním cenám. Stanovuje se vždy pro následující měsíc.

Jak už název naznačuje, produktová řada Kvartál nabízí podobně jako produktová řada Měsíc dynamičtější úpravy ceny tarifu. Cena je uzpůsobena velkoobchodním cenám a platí vždy pro následující čtvrtletí.²³

Po konzultaci s otcem, který má v oblasti energetických služeb dlouholeté zkušenosti, se autorka rozhodla zvolit z tarifní řady Comfort produkt Přímotop s 63 ampéry. Tomuto produktu odpovídá distribuční sazba pod názvem C45d.

Tarif využívá tzv. dvoutarifový produkt. Kombinace vysokého a nízkého tarifu. Doba, po kterou bude platit nízký tarif, bude řízena hromadným dálkovým ovládáním. Pro vytápění se pak používají přímotopné elektrické spotřebiče. Cena elektřiny se vypočítává z několika sazeb. Rozděluje se na pevnou cenu, neboli měsíční paušál, a cenu za megawatthodinu. Druhá cena se dále dělí na Nízký tarif a Vysoký tarif.

Jak ukazuje následující tabulka, pevná sazba za distribuci je v případě 3x63 A 3.120 Kč a 45 Kč jako pevná sazba za silovou elektřinu (Obchod). Sazby Vysokého a Nízkého tarifu se pak vypočítávají jakou součet jednotlivých částek za Distribuci, Ostatní služby i Obchod. V případě Vysokého tarifu se jedná o součet částek 254,94 Kč, 144,00 Kč, 419,22 Kč, 6,75 Kč a 1959 Kč. Celková cena za 1 MWh ve Vysokém tarifu je tedy 2783,91 Kč. V přepočtu na 1 kWh je částka 2,78391 Kč. Nízký tarif se počítá stejně a jeho výsledná cena za 1 MWh je 2289,48 Kč, což odpovídá částce 2,29848 Kč za kWh.

²³ Ceník produktů skupiny ČEZ, [on line], [vid. 23. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.cez.cz>

Předpokládaná spotřeba elektrické energie je v případě této restaurace 4.800 kWh za měsíc, z toho 20 % bude využíváno na topení a akumulární ohřev teplé vody. Jedná se tedy o předpokládanou hodnotu 960 kWh za měsíc. Zbytek, tedy 3.840 kWh bude využito pro potřeby běžného chodu restaurace. Celkové měsíční náklady na spotřebu elektrické energie budou 11.343 Kč.

Tabulka 9 - Ceník elektřiny skupin y ČEZ

Distribuce			Ostatní služby			Obchod		
Měsíční plat za rezervovaný příkon podle jmenovité hodnoty hlavního jističe před elektroměrem	Cena za 1 MWh		Cena za 1 MWh			Pevná cena za měsíc	Cena za 1 MWh	
	VT	NT	Systémové služby	Podpora výkupu elektřiny	Činnosti zúčtování OTE		VT	NT
3.120,-	254,94	54,51	144,00	419,22	6,75	45,00	1959,00	1723,00

Zdroj: www.cez.cz

Voda

U vody je předpoklad využití nejen veřejného vodovodu, ale i vlastní, užitkové vody. Jak už bylo uvedeno, předpokládaná měsíční spotřeba vody by měla být 45 m³.

Vodné a stočné v Turnově poskytuje VHS Turnov a pro rok 2012 stanovila cenu vodného a stočného 81,32 za 1 m³. Předpokládané náklady na spotřebu vody tedy budou 3.700 Kč.

Tabulka 10 - Cena vodného a stočného pro rok 2013

	Cena bez DPH	DPH	Cena s DPH
Vodné	39,63	5,55	45,18
Stočné	31,70	4,44	36,14
Vodné + stočné	71,33	9,99	81,32

Zdroj: <http://www.vhsturnov.cz/cena-vody-p-14.html>

Plyn

Plyn bude odebírán u společnosti Východočeská plynárenská a. s., která je hlavním dodavatelem zemního plynu v oblasti Turnovska. Odhad spotřeby plynu byl 3.000 kWh měsíčně, což naznačuje, že roční spotřeba spadá mezi maloodběratele. Maloodběratelé jsou stanovení jako firmy s ročním odběrem do 63.000 kWh. Společnost RWE, jehož součástí je i Východočeská plynárenská a. s. nabízí tři možné tarify, které jsou stanovené podle potřeby, na kterou bude zákazník plyn využívat. Jedná se o tarif „vařím“, který je pro potřeby této restaurace nevhodný svou malou spotřebou. Dále pak tarif „ohřívám vodu“ a tarif „topím“. Dle odhadnuté měsíční spotřeby se autorka rozhodla pro využití tarifu „topím“, a to pro spotřebu mezi 35.000 kWh a 40.000 kWh ročně. Stejně jako u elektrické energie je nutné při výpočtu nákladů na spotřebu počítat s nejen se zvolenou sazbou, ale i stálou měsíční platbou, která se musí přičíst. Při předpokládané měsíční spotřebě plynu 3.000 kWh budou náklady 5.000 Kč.

Investiční náklady

Investiční náklady jsou opět stanovené odhadem. Dle studie zaměřené na restaurační zařízení, jejíž plánek je možné nalézt v příloze 5, autorka vypočítala prostorovost kuchyně a množství nábytku potřebného pro vybavení restauračního zařízení. Pro začátek je počítáno s využitelností pouze dvou nadzemních podlaží. Potřeba finančních prostředků na vybavení kuchyně se odvíjí od nabídky bazarového vybavení. Autorka předpokládá nákup kuchyňského vybavení tzv. z druhé ruky.

Kuchyňské zařízení 600.000,-

Kuchyňské nádobí 80.000,-

Vybavení restaurace 280.000,-

Ostatní vybavení 40.000,-

Daň z nemovitosti

Daň z nemovitosti se skládá ze dvou dílčích daní, a to daň z pozemků a daň ze staveb. Daň z pozemků bude v tomto případě vyměřena zvlášť pro plochu nádvoří a zahrady, která je klasifikována jako OSTATNÍ PLOCHA, vztahuje se na ní koeficient $0,2 \text{ Kč/m}^2$ a její výměra je 1.901 m^2 .

Na 79 m^2 se vztahuje koeficient pro ZASTAVĚNOU PLOCHU A NÁDVOŘÍ, což je $0,2 \text{ Kč/m}^2$. Celková daň z pozemků tedy je 396 Kč.

Daň ze staveb je rozličná pro stavbu využívanou k bydlení nebo podnikání. Zde bude použit koeficient pro podnikání a bude aplikován na celou stavbu, tedy 672 m^2 . Koeficient se vztahuje na jednotlivá města a pro potřeby Turnova (město o velikosti nad 10.000 obyvatel, do 25.000 obyvatel) je vyhlášen na 2 Kč/m^2 . Tato hodnota je ještě navýšena o $0,75 \text{ Kč/m}^2$, a to za 1 nadzemní podlaží. Dani podléhá pouze 1 NP, protože druhé NP nesplňuje zákonem danou podmínku k danění, tedy zastavěná plocha nepřesahuje dvě třetiny zastavěné plochy. Získaná sazba, tedy $2,75 \text{ Kč/m}^2$, se následně násobí koeficientem vyhlášeným městem Turnovem pro stavby „H“ (obytný dům). Koeficient je stanoven na 2 Kč/m^2 . Základní částka daně tedy je 3.696 Kč. Tuto částku je ovšem ještě nutné vynásobit koeficientem 2, tedy koeficientem pro podnikání a získáme částku 7.392 Kč, což je celková roční daň ze staveb.

Auto v podnikání

Pro začátek je uvažováno, že jeden ze společníků vloží do podnikání auto z jeho osobního vlastnictví. Náklady spojené s pořízením služebního automobilu jsou tedy nulové, je ovšem nutné počítat se silniční daní, která se odvíjí od zdvihového objemu motoru v cm^3 .

Auto použité pro podnikání bude Fiat STILO COMBI s objemem 1.747 cm^3 , pro který bude sazba daně 3.000 Kč.

4.1 Zakladatelský rozpočet

V zakladatelském rozpočtu je nutné počítat např. s investičními náklady, provozními náklady, marketingovými náklady, osobními náklady a nutnou likvidní rezervou.

Investiční náklady

Mezi investiční náklady lze zařadit náklady na pořízení vybavení interiéru, jako je výbava kuchyně a restaurační nábytek. Řadí se sem ještě poplatky spojené se založením společnosti, jako je zápis do OR, notářské ověřování a registrace společnosti.

Provozní náklady

Provozní náklady jsou takové, které jsou krátkodobé, ale potřebné k provozu společnosti. V případě restauračního zařízení se do těchto nákladů započítávají náklady na pořízení potravin a nápojů určených k dalšímu prodeji v restauračním zařízení.

Marketingové náklady

Náklady spojené s marketingovou činností jsou převážně spojené s propagační činností podniku, ať už je to vytvoření vizitek, nebo inzerce. Je třeba tedy stanovit i tzv. marketingový mix, který ukáže finanční nákladnost složky marketingu.

Výrobek – v případě restauračního zařízení se jedná o službu, kterou bude podnik uspokojovat potřeby zákazníků. Tato služba musí být kvalitní a jedinečná, aby zajistila návrat zákazníků.

Tabulka 11 - Zakladatelský rozpočet

Investiční náklady	
Vybavení restauračního zařízení	1.000.000 Kč
Poplatky spojené se založením společnosti	10.000 Kč
Provozní náklady měsíční	
Suroviny	20.000 Kč
Plyn	5.000 Kč
Vodné a stočné	3.700 Kč
Elektrická energie	11.343 Kč bez DPH

Mzdové náklady	79.000 Kč
Zdravotní pojištění 9%	7.100 Kč
Sociální pojištění 25%	19.750 Kč
Daň z nemovitosti	649 Kč
Silniční daň	250 Kč
Marketingové náklady	
	20.000 Kč
Finanční rezerva	
	300.000 Kč

Zdroj: Vlastní výpočty

Zakladatelský rozpočet ukázal, že pro zavedení a první měsíc provozu je třeba získat 1.500.000 Kč. Jak ukazuje tabulka, v rozpočtovém plánu je i finanční rezerva, která by v případě potřeby měla stačit přibližně na dva měsíce provozu. Měsíční provozní náklady jsou totiž vyčísleny na částku 167.342 Kč.

4.2 Možnosti financování podnikatelské činnosti

4.2.1 Financování pomocí vkladů společníků – vlastní zdroje

Jak již bylo uvedeno, autorka se rozhodla pro společnost s ručením omezeným, jako formu podnikání, kde zákon jasně stanovuje minimální možný vklad společníků. Předpoklad je, že oba společníci vloží stejný podíl základního kapitálu, tedy 50.000 Kč. Vklad společníků ovšem nemusí být v době vzniku plně splacen.

Stejně tak není zákonem stanovená nejvyšší možná částka vložená společníkem do podnikání. Jak už bylo uvedeno, před podáním návrhu na zápis do OR je nutné mít společníky splaceno min. 30 % z vkladů, což v úhrnu musí být alespoň 100.000 Kč. Lze ale předpokládat, že jeden či oba společníci mohou vložit vklady vyšší a tím z části zafinancovat potřebný základní

kapitál z osobních financí. Základní kapitál společníci vloží na založený účet v bance, která pak vydá písemné prohlášení o splacení vkladů.

4.2.2 Cizí zdroje – bankovní úvěry

Bankovní instituce v ČR nabízejí mnoho úvěrových produktů, které jsou využitelné pro potřeby podnikatele, není ale mnoho produktů zaměřených speciálně na začínající podnikatele. Jedním z takovýchto produktů může být kontokorentní úvěr, který může za určitých okolností čerpat i začínající podnikatel. Většina bank však nabízí natolik nízké čerpání, že je pro potřeby financování plánovaného projektu nevhodný. Pro potřeby této diplomové práce se autorka rozhodla porovnat pouze provozní a investiční úvěry v několika vybraných bankách působících na území České republiky.

4.2.3 Raiffeisen Bank

Raiffeisen Bank poskytuje úvěry specializované na malé a střední podniky. Přizpůsobuje svou nabídku potřebám podnikatele, znamená to tedy, že podnikatel požádá o potřebnou výši finančních prostředků a Raiffeisen Bank mu nabídne několik možností úvěrů. Pro začínající podnik je však nevhodná, protože jednou z jejích hlavních podmínek pro poskytnutí podnikatelského úvěru je doba podnikání min. 12 měsíců.²⁴

4.2.4 Česká spořitelna

Česká spořitelna nabízí produkty specializující se na malé a střední podnikatele. Pro potřeby začínajícího podnikatele jsou vhodné úvěry provozní a investiční. Investiční úvěr je účelový a termínovaný úvěr. Výhodou poskytovaného úvěru je možnost volby v oblasti splácení. Podnikatel si sám zvolí, zda bude splácet krátkodobě, střednědobě nebo dlouhodobě, tedy možnost splácení od 1 do 8 let. Splácet se dá jednorázově, dle splátkového kalendáře nebo

²⁴ www.rb.cz

nepravidelně. S těmito podmínkami poskytuje Česká spořitelna dva investiční úvěry, a to Investiční úvěr a Investiční úvěr 5 PLUS. Investiční úvěr 5 PLUS je určen právě pro začínající podnikatele.

Stejně jako investiční úvěry, poskytuje Česká spořitelna i dva druhy provozních úvěrů, a to Provozní úvěr a Provozní úvěr 5 PLUS. Oba tyto úvěry lze použít na financování provozních potřeb, nebo pro financování provozních a investičních potřeb. Maximální možné čerpání je 5 mil. Kč. Oproti Investičnímu úvěru 5 PLUS je zde jasně stanovený plán čerpání a doba splácení.²⁵

4.2.5 GE money Bank

GE money Bank nabízí v rámci podnikatelských úvěrů několik produktů, jedním z nich je Úvěr Operativ Business, který je určen na financování provozních potřeb. Nabízí spoustu výhod, jako je automatické prodlužování smluv, nízké administrativní náklady a rychlost poskytnutých financí. Nevýhodou je podmínka minimálně dvou ukončených daňových období podnikání. Další produkty, jako je Nezajištěný Expres Business a Zajištěný Expres Business, mají také podmínku dokládání příjmů (min. tři měsíce u Zajištěného Expres Business) nebo minimální dobu podnikání (min. jeden rok u Nezajištěného Expres Business).

²⁶

4.2.6 Komerční banka

Komerční banka poskytuje pro malé a střední podnikatele několik produktů. Jedním z nich je Profi úvěr, který je možné využít pro financování provozních potřeb nebo nákupu investičního majetku. Ani tento úvěr však není vhodný pro začínající podnikatele. Nutnou

²⁵ www.csas.cz

²⁶ www.gemoney.cz

podmínkou pro poskytnutí úvěru je např. zpráva auditora a účetní závěrku, a to za poslední dvě účetní období. Stejnou podmínku má i Profi úvěr FIX.²⁷

4.2.7 ČSOB

ČSOB poskytuje např. Malý úvěr pro podnikatele, který je možné využít jako investiční úvěr s maximální dobou splatnosti až 15 let. Banka se zavazuje, že profinancuje až 80 % požadované investice, a to i zpětně po dobu tří měsíců. Základní kritérium pro poskytnutí úvěru je podnikání v oboru alespoň 12 měsíců. Tato minimální délka podnikání je pak vyžadována u všech nabízených úvěrů, které jsou vhodné pro plánovaný záměr.²⁸

4.2.8 CitiBank

CitiBank poskytuje provozní úvěr do výše 600.000 Kč bez udání účelu. Veliká výhoda této půjčky je rychlost vyřízení, není nutnost ručení a administrativní poplatky jsou také minimální. Nevýhodou je bezesporu podmínka minimálního věku žadatele, a to 30 let. Dále pak doložení čistého měsíčního příjmu, který musí být min. 15.000 Kč a poslední a velikou nevýhodou je, že se tato půjčka vztahuje pouze na dobu trvání akce „Ušetřete se CitiPůjčkou“.²⁹

4.2.9 UniCreditBank

UniCreditBank poskytuje dva druhy investičních úvěrů – Standardní investiční úvěr, který lze čerpat i v zahraniční měně, jeho splatnost je max. 5 let a maximální možné čerpání je 10 mil. Kč a Rychlý investiční úvěr, který nabízí jednorázové čerpání, jištění směnkou a maximální mírou čerpání ve výši 2 mil. Kč. Dalším nabízeným produktem je Business provozní úvěr.

²⁷ www.kb.cz

²⁸ www.csob.cz

²⁹ www.citibank.cz

Ovšem stejně jako ve většině ostatních bank, tak i UniCreditBank požaduje minimální délku podnikání 1 rok, což je naprosto nevhodné pro začínající podnikatele.³⁰

Toto jsou inzerované nabídky na internetových stránkách nebo v prospektech a propagačních letácích bank a finančních institucí. Autorka se rozhodla pro telefonický a následně i osobní rozhovor s bankéři České spořitelny a Komerční banky, kteří nabízejí úvěrové produkty pro začínající podnikatele. Po telefonickém rozhovoru autorka bohužel zjistila, že není možné získat žádné informace, protože každý produkt je nabízen individuálně. Osobní rozhovor odhalil zásadní informaci, a to že ani Česká spořitelna, ani Komerční banka neposkytne investiční bankovní úvěr začínajícímu podnikateli, který nemá uzavřené alespoň jedno účetní období. Další podmínkou je mít u jejich ústavu založený podnikatelský účet. Výše úvěru se pak odvíjí od množství peněz, která na tento účet přichází a odchází. Dle tohoto parametru se pak stanovuje solventnost klienta.

Existuje samozřejmě i spousta dalších způsobů financování podnikání, jako je prodej dluhopisů, factoring, leasing, forfaiting, rizikový kapitál nebo tiché společenství. Těmi se ale tato diplomová práce zabývat nebude.

4.3 Možnosti podpory

Město Turnov je zařazeno v Programu rozvoje Libereckého kraje, který má jako jeden z hlavních cílů dynamickou a konkurenceschopnou ekonomiku, což obsahuje i podporu prostředí pro rozvoj malého a středního podnikání. Pro potřeby restauračního zařízení to je rozvojové opatření A.6, a to Rozvoj cestovního ruchu, v rámci kterého je podpora budování a zkvalitňování gastronomických zařízení v Libereckém kraji. Jednou z aktivit je podpora rekonstrukce kulturně-společenských zařízení, do kterých by mohl spadat i představovaný projekt.

³⁰ www.unicreditbank.cz

Specializovaný program zahrnutý v operačním programu PODNIKÁNÍ A INOVACE je program START. Jak už název napovídá, specializuje se na začínající podnikatele, kteří mají, jak už bylo možné zjistit v analýze bankovních úvěrů, jen velmi omezené možnosti pro financování začínajícího podnikání formou podnikatelského úvěru. Tento program se snaží zlepšit situaci podnikatelů, kteří vstupují do podnikání prvně, nebo po delší odmlce. Program START nabízí jako podporu zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem nebo bezúročný úvěr. Výše bezúročného úvěru se odvíjí od formy podnikání. Pro potřeby této diplomové práce je využitelná možnost podnikající právnické osoby s více společníky, což značí max. výši úvěru 1,5 mil. Kč, který je zajištěn směnkou vystavenou PO a jeho splatnost je až 7 let. Pro získání bezúročného úvěru je však nutné absolvovat vzdělávací program „Základy podnikání“, který poskytuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Zvýhodněná záruka s finančním příspěvkem je poskytována při získání úvěru u banky, která má s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou (dále jen ČMZRB) sjednanou smlouvu o podmínkách poskytování záruk. Mezi tyto banky patří např. Citibank, Česká spořitelna, GE Money bank, Komerční banka, Reiffeisenbank, UniCredit Bank nebo Volksbank. Záruku poskytuje ČMZRB max. do výše 80 % jistiny úvěru, přičemž zárukou může být kryt úvěr do výše 1,5 mil. Kč. Splatnost by měla být delší než 3 roky. Získání 15 % příspěvku je pak možné, pokud bude realizace projektu ukončena do dvou let následujících po uzavření smlouvy o záruce.

Jak už je uvedeno výše, autorka se na základě osobního rozhovoru na pobočkách dvou největších bankovních institucí v ČR dozvěděla, že v praxi je naprosto nedosažitelné dosáhnout na podnikatelský úvěr pro začínajícího podnikatele, a to i s podporou ČMZRB. Nabídky a záruky ČMZRB jsou propojeny s produkty komerčních bankovních institucí, které mají své pravidla pro poskytování úvěr.

5. Závěr

Cílem diplomové práce na téma „Malé a střední podnikání v ČR a vstup nové firmy na trh“ bylo analyzovat a zhodnotit podmínky podnikatelského prostředí pro malé a střední podnikatele. Ať už se jednalo o směnný obchod nebo podnikání které, je známé v dnešní době, podnikatelé jsou a byli zásadním prvkem ekonomiky státu. Jejich role, zvláště pak malých a středních podnikatelů, je nezastupitelná. I když byla doba, za komunistického režimu, kdy bylo malé a střední podnikání spíše potlačováno, přesto tito podnikatelé přetrvávali. Jednalo se o tzv. šedou činnost, tedy melouchaření. Historie ukázala nutnost malých a středních podnikatelů a proto by se mělo jednat, dle názoru autorky, o prioritu vládních organizací. Jak je uvedeno v druhé kapitole, podpora podnikání je v České republice rozdělena na finanční podporu, která je poskytována převážně formou národních nebo resortních programů, a nefinanční podporu, která se zaměřuje na zvyšování kvalifikace, vzdělávání, informovanost nebo poradenství v oblasti podnikání. Poskytované finanční podpory jsou z valné části vypláceny zpětně, po skončení projektu, na který jsou určené. Podpora poskytovaná Evropskou unií se pak zaměřuje na jednotlivé správní celky, kde slouží k celkové podpoře regionu. Tato podpora je využívána např. pro zlepšování infrastruktury nebo podpory cestovního ruchu. Strukturální fondy Evropské unie slouží např. k vyrovnaní rozdílů v rozvoji jednotlivých regionů. Pro ČR v období 2007 – 2013 připraveno asi 750 miliard korun. Nejvýraznější program představený MPO je Operační program Podnikání a inovace, v rámci kterého je nabízeno až 15 programů podpory. Program je financován z 85 % ze strukturálních fondů EU a 15 % ze státního rozpočtu.

Provedená analýza ukázala, že byť je podpora malých a středních podniků větší, než v dřívějších dobách, její dostupnost je stále problematická. Regionální operační program, který je jako jeden z mála jasně umístěn do správných celků NUTS II je, jak už bylo uvedeno, zaměřen na zlepšování infrastruktury, nebo podporu rozvoje cestovního ruchu. Bezesporně se jedná o důležitý projekt, nejedná se však o podporu místně a účelně zaměřenou právě na malé a střední podnikatele.

Pro potřeby projektu se nejvíce hodí program START, který je součástí právě zmiňovaného Operačního programu Podnikání a inovace. START má jako hlavní cíl podporu začínajících

podnikatelů, zvyšování jejich motivace k začátku podnikání a vytváření podmínek pro využití finančních nástrojů. Podpora podnikání je poskytována formou záruky nebo bezúročným úvěrem. Bankovní záruka je jedním z hlavních nástrojů podpory pro klienta i bankovní instituce. Záruka poskytnutí ČMZRB usnadní přístup k úvěru v situaci, kdy podnikatel nemá dostatečné množství vlastního zajištění. Jak ale praxe ukázala, podpora formou záruky se nevztahuje na úplný začátek podnikání, respektive banky spolupracující s ČMZRB nabízejí záruku pouze pro své produkty. Pro potřeby čerpání je tedy nutné splnit podmínky stanovené bankou, což v praxi znamená podnikat po dobu stanovenou jednotlivou bankou.

Pro poskytnutí bezúročného úvěru je třeba absolvování některého z akreditovaných kurzů MŠMT. Cena takového kurzu se pohybuje od 10.000 Kč do 20.000 Kč. Časově jsou pak rozvrženy od měsíčního intenzivního kurzu po půlroční kurz.

Diplomová práce poukázala na několik překážek pro vstup do podnikání. Závažnost překážek se liší podle místa vzniku. Legislativní překážky jsou v oblasti časové. Časový odhad založení společnosti, tedy doba mezi sepsáním společenské smlouvy a registrací na finančním úřadě, je odlišný pro jednotlivá města, většinou se ale jedná o dobu kolem 30 dnů. Například na zápis do OR má rejstříkový soud zákonem stanovenou lhůtu pěti dnů. V některých státech Evropské unie, jako je Velká Británie, Dánsko nebo Nizozemí, možné zapsat společnost do OR (nebo podobného evidenčního rejstříku) za jediný den. Z důvodu usnadnění vstupu do podnikání vznikly v roce 2006 tzv. Jednotná registrační místa, která usnadňují registraci podnikatele. Dříve musel podnikatel vyplnit formulář na živnostenském úřadu, finančním úřadu a správě sociálního zabezpečení. Díky Jednotným registračním místům a Jednotným registračním formulářům je registrace podnikatele snazší.

Velkou překážkou pro vstup do podnikání je finanční nedostupnost. Začínající podnikatel má, podle zjištěných informací, minimální možnost získat podnikatelský úvěr. Dříve mohl začínající podnikatel získat podnikatelský úvěr předložením kvalitně zpracovaného podnikatelského plánu. V dnešní době tato možnost také je, ale podmínky pro přijetí žádosti o úvěr jsou výrazně přísnější. Autorka zjistila, že její podnikatelský záměr rozhodně není pro bankovní instituce lukrativní. Možností zafinancování předloženého podnikatelského plánu jsou buď hypotečním úvěrem, kdy by byla jako zástava poskytnuta samotná budova, nebo osobním úvěrem s přistoupením ručitele z řad rodiny nebo přátel.

Jiné finanční nástroje, které je možné využít pro inovativní projekty, jsou např. Venture kapitálové fondy nebo Business angels. Oba zmíněné nástroje jsou založené na nalezení movitých investorů, kteří jsou ochotni vstoupit do vybraného podniku. U Ventura kapitálových fondů vstoupí fond do podnikání navýšením základního kapitálu společnosti. Po určitém období, které je předem stanovené, je kapitálový podíl fondu odprodán. Investice se pak vrátí do fondu. Business angels jsou pak jednotlivci, kteří vloží vlastní majetek do společnosti.

Pro zhodnocení všech uvedených informací je nutné zdůraznit, že údaje, které se týkají firmy, jsou odhadované. Odhad byl proveden na základě informací, které autorka získala od zástupců bankovních institucí, dodavatelů jednotlivých vstupů, místních živnostníků a státních úřadů. Informace zpracované v této diplomové práci vycházejí co možná nejvíce z praxe.

Po zhodnocení jednotlivých skutečností se autorka rozhodla, že zamýšlený projekt restauračního zařízení, jež se specializuje na dobu první republiky, je nevhodný pro realizaci. Důvodem uvedeného rozhodnutí je nemožnost získání finančních prostředků bez přistoupení investora, zatížení objektu hypoteční zástavou nebo ručením blízké osoby. Autorka neshledává tyto možnosti financování podnikání vhodné pro zamýšlený projekt, a to jak z důvodů osobních, nebo ryze praktických. Jedním z osobních důvodů je nesouhlas autorky s ručením blízké osoby, dalším pak vstup nového investora do „rodinného podniku“.

Přínosem této diplomové práce je zhodnocení aktuálních možností začínajících podnikatelů vstupujících na trh.

Seznam použité literatury

Citace

LACINA, V., *Formování československé ekonomiky 1918 – 1923*. 1. vyd. Praha: Academia, 1990. 249 stran, ISBN 80-200-0199-9.

LACINA, V., *Hospodářství českých zemí 1880 – 1914*. 1. vyd. Praha: Historický ústav ČSAV, 1990. 186 stran, ISBN 80-85268-00-0.

LACINA, V., *Velká hospodářská krize v Československu 1929 – 1934*. 1. vyd. Praha: Academia, 1984. 217 stran, ISBN 21-058-84.

PETRÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice* 1. vyd. Praha: Corona, 2006. 136 stran, ISBN 80-903363-6-1.

SIRŮČEK, P. a kol., *Hospodářské dějiny a ekonomické teorie*. 1. vyd. Slaný: Melandrium, 2007. 511 stran, ISBN 978-80-86175-03-4.

VEBER, J., SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha : Grada, 2008. 311 stran, ISBN 978-80-247-2409-6.

VEBER, J., SRPOVÁ, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 304 stran, ISBN 80-247-1069-2.

ŠPINKA, Tomáš. *Podnikatelský záměr a projekt*. Praha, 2008, 60 str. Bakalářská práce (Bc.). Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta.

Zákon č.513/1991 Sb., *obchodní zákoník*, ve znění k 1. 1. 2012.

Zákon č. 455/1991 Sb., *o živnostenském podnikání*, ve znění k 1. 1. 2012.

Ceník produktů skupiny ČEZ, [on line], [cit. 23. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.cez.cz>.

Nařízení Komise ES č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, článek 2, [on line], [cit. 20. 12. 2011]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz>.

Oborová příručka pro živnost HOSTINSKÁ ČINNOST, [on line], Praha: Česká hospodářská komora ČR, [cit. 13. 12. 2011]. Dostupná z: http://www.businessinfo.cz/files/2005/060720_prirucka_hostinska.pdf.

Podpora, dotace – Resortní program výzkumu a vývoje, [on line], [cit. 21. 11. 2011]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/podpory-a-dotace/resortni-program-vyzkumu-a-vyvoje-tip-2011/818/>.

Územní plán města Turnova, [on line], [cit. 21. 2. 2012]. Dostupný z: http://data.turnov.cz/uzemni_planovani/turnov/tu_up_text.pdf.

Začínám podnikat, [on line], [cit. 17. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zalozeni-obchodni-spolecnosti/jak-zalozit-spolecnost-s-rucenim-omezenym.html>.

Zahájení podnikatelské činnosti, [online], [cit. 1. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz>.

Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2010, [on line], [cit. 5. 12. 2012]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html>.

Bibliografie

HISRICH, R. D.; PETERS, M. P. *Založení a řízení nového podniku* 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1996. 501 stran, ISBN 80-85865-07-6.

MALHOTRA, M. *Expanding access to finance: good practices and policies for micro, small, and medium enterprises*, 1. edition. Washington, D.C.: World Bank Publications, 2007. 121 stran, ISBN 978-0-8213-7177-0.

Seznam příloh

PŘÍLOHA A - Výčet organizací	I
PŘÍLOHA B - Programy podpory MPO	II
PŘÍLOHA C - Evropské programy podpory	III
PŘÍLOHA D - Fotografie	V
PŘÍLOHA E - Studie	VII

PŘÍLOHA A - Výčet organizací

Vládní organizace

- CzechInvest
- CzechTrade
- Národní vzdělávací fond
- Regionální poradenská a informační centra
- Centrum pro regionální rozvoj ČR
- Informační portály:
 - Integrovaný systém informací pro podnikání a export www.busiessinfo.cz
 - Euro Info Centrum Praha www.euroinfocentrum.cz

Nevládní organizace

- Hospodářská komora
- Agrární komora
- Svaz obchodu ČR a cestovního ruchu
- Svaz průmyslu a dopravy ČR
- Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR
- Asociace pro poradenství a podnikání
- Sdružení podnikatelů a živnostníků České republiky
- Asociace inovačního podnikání České republiky
- Unie malých a středních podniků ČR
- Společnost vědecko-technických parků ČR
- Centrum pro evropskou integraci

PŘÍLOHA B - Programy podpory MPO

Operační program Podnikání a inovace 2007 – 2013.

Tento operační program se ještě větví na programy podpory – START, PROGRES, ZÁRUKA, ROZVOJ, ICT A STRATEGICKÉ SLUŽBY, EKO-ENERGIE, INOVACE – PATENT, SPOLUPRÁCE – TECHNOLOGICKÉ PLATFORMY, SPOLUPRÁCE – KLASTRY, PROSPERITA, POTENCIÁL, INOVACE – INOVAČNÍ PROJEKT, ŠKOLICÍ STŘEDISKA, NEMOVITOSTI, MARKETING, PORADENSTVÍ.

Operační program Průmysl a podnikání

V rámci **Operačního programu Průmyslu a podnikání** jsou poskytovány jednotlivé programy podpory, a to:

PROSPERITA, REALITY, ŠKOLICÍ STŘEDISKA, KLASTRY, START, KREDIT, ROZVOJ, MARKETING, INOVACE I., INOVACE II., ÚSPORY ENERGIE, OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE.

Rámcový program Konkurenceschopnost a inovace 2007 – 2013

Program ZÁRUKA pro malé a střední podnikatele – záruky za provozní úvěry

Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb

Podpora výzkumu a vývoje

Podpora inovací

Globální grant EDUCA – rozvoj lidských zdrojů, program PROFESE

Podpora investování

PŘÍLOHA C - Evropské programy podpory

Sektorové operační programy (OP)

- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- OP Životní prostředí
- OP Doprava
- OP Technická pomoc
- Integrovaný operační program

Regionální operační programy (ROP)

- ROP Střední Morava
- ROP Střední Čechy
- ROP Severozápad
- ROP Severovýchod
- ROP Moravskoslezsko
- ROP Jihozápad
- ROP Jihovýchod

Další možnost čerpání podpory z EU je Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ jež je speciálně určen pro region Praha. Díky tomuto OP může hlavní město Praha čerpat:

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita.

Do posledního Cíle – „Evropská územní spolupráce“, který je zaměřen především na rozvoj celé EU, se počítají tyto OP:

- Česko-bavorský OP přeshraniční spolupráce
- Česko-rakouský OP přeshraniční spolupráce
- Česko-slovenská OP přeshraniční spolupráce
- Česko-polský OP přeshraniční spolupráce
- Česko-saský OP přeshraniční spolupráce
- OP Mezinárodní spolupráce
- OP Nadnárodní spolupráce.

PŘÍLOHA D - Fotografie

Obrázek D5 – Schodiště v předsálí
Zdroj: Vlastní

Obrázek D6 – Oválný sál – červená variace
Zdroj: Vlastní

Obrázek D7 – Jednotlivá kóje
Zdroj: Vlastní

Obrázek D8 – Anděl - detail
Zdroj: Vlastní

[illegible]